မှတ်တော်မူကျေးရွာ

စမွဲ့ယ်နဂိုရ်ကျေးရွာအုပ်စု

သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

မှတ်တော်မူကျေးရွာ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅
စကားချီး ၆
မှတ်တော်မူကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် **၉**

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်င့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ

ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ် များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်း များကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှုတို့ကိုမြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီ အစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့် ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်း အရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၊၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မှတ်တော်မူကျေးရွာ
သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

မှတ်တော်မူကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

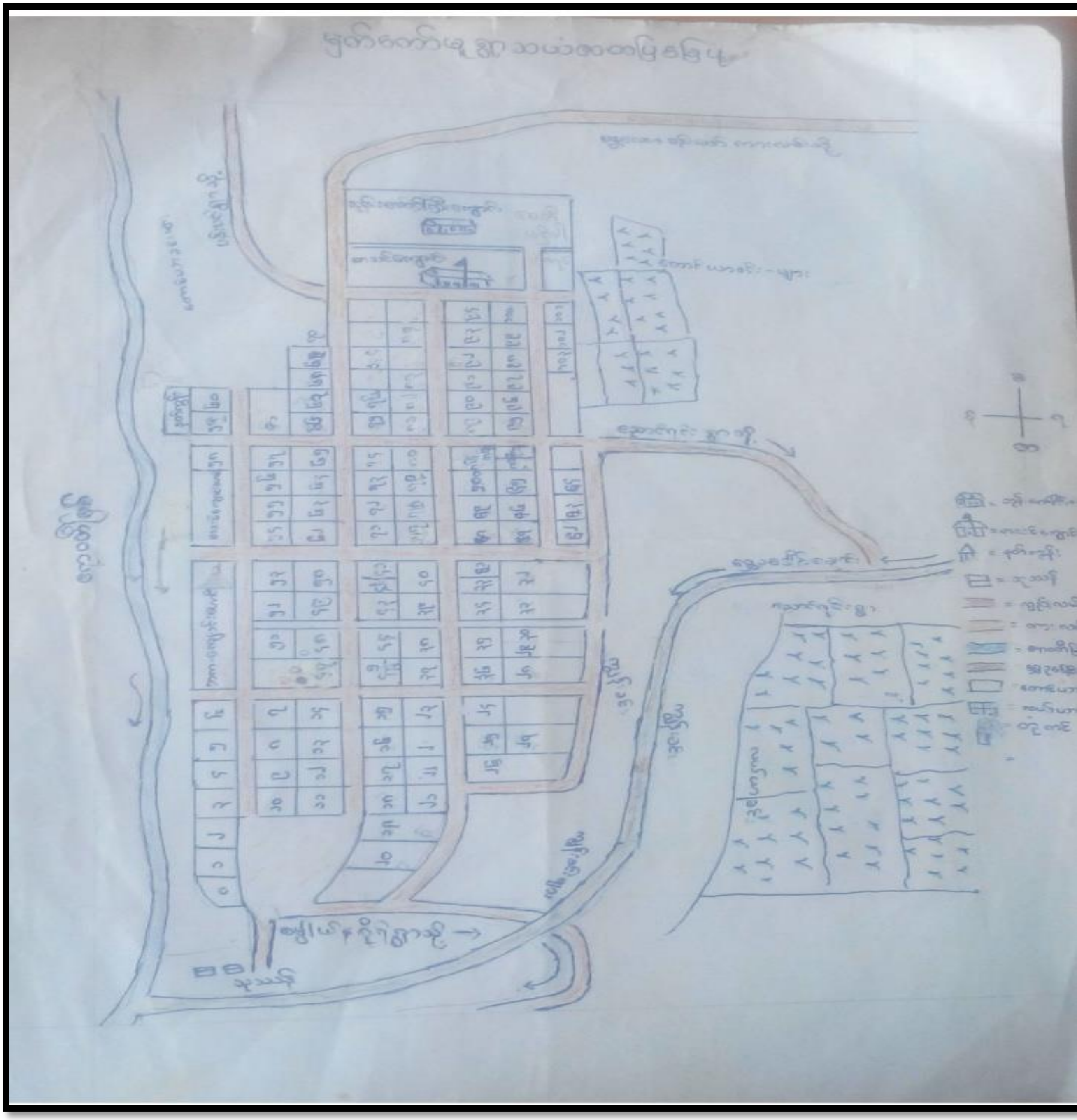

အပိုင်း(က)   ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ် သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ် အစား ကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၇၈) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်း နှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ် ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရုံဖြင့် မပြီးသေးပေ၊ ၄င်းဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ရေရှည်တည်တန့်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအ မြစ်များ ကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက် လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည် လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖေါ် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင် နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ် မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊

လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)** ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက်အလက် များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ အနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစား ပေး လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်း များကို လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင် ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့်လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင်များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့်ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသော လုပ်ငန်းများ အတွက် လိုအပ်သောမှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တို အတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖေါ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊

ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် **၆၅** ရွာအား ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇဘာ်အပြီး ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွနုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရရှိနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွနုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွနုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့်အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်း များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွနုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ မှတ်တော်မူကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်းမြို့၏ မြောက်ဘက် ၂၃/၄ မိုင်ခန့် အကွာအဝေး၊ မန္တလေး-တွင်းငယ်-တကောင်းကားလမ်းမိုင်တိုင်(၁၃/၂)မှ အနောက်ဘက် (၃/၂)မိုင် အကွာ၊ စမွါယ်နဂိုရ် ကျေးရွာအုပ်စု၊ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅.၉၉၊ မြောက်လတ်တီတွဒ် ၂၃.၀၃ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘေးတွင် တည်ရှိသည်။ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ညောင်ရင်းရွာ၊ အနောက် ဘက်တွင် ဧရာဝတီမြစ်၊ မြောက်ဘက်တွင် ပန်းပင်ရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် စမွါယ်နဂိုရ် ကျေးရွာများနှင့် နယ်နိမိတ်ခြင်းထိစပ်လျက်ရှိသည် ။ မှတ်တော်မူကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ ၂၃ ၁/၂ ဒီဂရီ ဥတ္တရယဉ်စွန်းတန်းနှင့် နီးသောကြောင့် နွေနှင့်ဆောင်း အပူအအေး ကွာဟမှုများသည်။အများအားဖြင့် မိုးနည်းရပ်ဝန်းတွင်ကျရောက်သဖြင့် ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတု ကိုခံစားရသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၈ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၆ လက်မမှ ၅၀ လက်မအတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်သွင်ပြင်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၇၄၈ ခန့်အမြင့်၊ မြေပြန့်နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် မြို့နယ်၏ အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၄၁ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး၊အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊ ကျောက်မှုံနှင့် မြေစေးရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ထင်း၊ မီးသွေးရရှိနိုင်မှု နည်းပြီး လက်လှမ်းမှီမှု နည်းပါသည်။ အခြားအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးဝင်သော သဲကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပြီး ရွှေနှင့်ကျောက်(နီလာ) အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း ကျေးရွာ လူထု အနေဖြင့် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုး အမြတ်ကို မရရှိ နိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေဥဒေါင်း ချောင်းမှ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင် အနေဖြင့် သနပ်ခါး၊ သျှစ်သျှားပင်၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ပေါက်ပန်းဖြူ၊ရှဉ့်မတက် စသည် တို့ ထွက်ရှိ သော်လည်း ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟု သုတ နှင့် နည်း ပညာ အားနည်းနေကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် မြေနုကျွန်းစိုက်ခင်း များရှိပြီး၊ ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်းမြေလည်းရှိသည် ။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ မှတ်တော်မူကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၁၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၅၃၅) (က ၂၆၁ + မ ၂၇၄) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုန်းထက် လျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၃၂၃ ဦး (၆၀.၄၀ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၂၁၂ ဦး (၃၉.၆၀ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ် နိုင်သောသူများကို အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည် ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသမီးဦးရေထက် ၉ ဦး၊ ၂.၈% ပိုနည်း သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၄ ဦး (၀.၇၅%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၅၁ ယောက် (၉.၅၃%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင် ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၂၃ ယောက် (၄.၃%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့် အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၁၁၃) အနက် အိမ်ခြေ (၅၉) မှာ ကိုင်ပိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ(၂၀) ဦးရှိသည်။ ဆောက်လုပ် ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း (၄)ဦး၊ အလုပ်သမားကျဘမ်း (၂၀)ဦး၊ ဈေးဆိုင် (၁)ဆိုင်၊ ကျောင်း ဆရာ (၁)ဦး၊ ကျဘမ်းလုပ်သား (၈)ဦးရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစု ဝင် လပ်အားမှာ ၃၁၃ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၃ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၉၇) ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၉၇ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုး ထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်း၊ပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေ ဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။အနိမ့်ဆုံးနေ့စားခများမှာလည်း နိုင်ငံတော်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခတစ်ရက် ၃၆၀၀/- အောက်လျော့နည်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည် ။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၅၄ အိမ်ထောင်စု (၄၇.၈%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၁ အိမ်ထောင်စု (၀.၉%)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၂၈ အိမ်ထောင်စု (၂၄.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၂၄ အိမ်ထောင် (၂၁.၂%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၆ အိမ် (၅.၃%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၆ အိမ် (၅.၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်း လူနည်းစုမှပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူ ငယ်မိသားစုများမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင် ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၁ စင်း ၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း။ ခြွေလှေ့စက် ၁ ခု၊ ရေစုပ်စက် ၁၁ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၆ ခု ၊ အခြားစက် ၇ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာ သုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲခများမှာ ထွန်စက်ငှါးရပ်ခ တစ်နာရီ ၃၅၀၀၀ နှင့်မြက်ဖြတ်စက်ငှားသုံးစွဲပါကတစ်ရက် ၅၀၀၀ (ဆီမပါ)ပေးချေရသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဉစ္စာခနေအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေ သည် အရေးပါ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဉစ္စာခနေအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် ကို ကျေးရွာ၏ စီးပွါးရေးအခြေအနေအရ သတ်မှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။အဆင်ပြေအိမ်ထောင်စု ၃ အိမ် (၂.၇%)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၇ အိမ် (၆.၂%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၆၄.၆%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၃၀ အိမ် (၂၆.၅%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ်အဆင့် ၁၀ အိမ် (၈.၉%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၆၄.၆%) နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၃၀ အိမ် (၂၆.၅%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၀၃ အိမ် (၉၄.၁%) မှာ အဆင်ပြေ နှင့်အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ် ပုံမှန် မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ ၁၀ အိမ်ရှိပြီး အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် အားဖြင့် နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု များမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၃၁ အိမ် (၁၀၀%) ရှိသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၎င်းတို့သည် အကြွေး ၃၀၀၀၀၀ မှ ၇၀၀၀၀၀ ထိ ရှိကြပြီး၊အပေါင်ဆိုင်၊ ငွေတိုးချေးစား သူများ၊ ဆွေမျိုး(သို့)မိတ်ဆွေ များထံမှ အများဆုံးချေးငှားကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ချေးယူပါက အပေါင်ဆိုင် များတွင် ရွှေပေါင်ပြီး ချေးယူလျှင် အတိုးနှုန်း ၄ ကျပ်ဖြစ်၍ ချေးငွေကာလမှာ (၆)လဖြစ်သည်။ ငွေတိုးချေးယူပါက အတိုးနှုန်း ၆ ကျပ်ဖြစ်ပြီး သီးနှံပေါ်ချိန်တွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်အထက် ၁ ဦး (က - + မ ၁) ဦးရှိသည်။ မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှု မရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ် ၁ ဦး (က - + မ ၁) ရှိသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ်ထောင်စု၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၃ စုနှင့် အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု ၃ စု ရှိကြပြီး ၎င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။

အဆိုပါအိမ်ထောင်စုအများစုမှာ နေ့စဉ်ကြုံရာကျပမ်းအလုပ်များသာ လုပ်ကိုင် ကြရပြီး ၊ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် ငွေချေးခြင်း၊လုပ်အားကြိုတင်ရောင်းချခြင်းများဖြင့် ဖြေရှင်း ကြ ကြောင်း တွေ့ရသည် ။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ၊ရေကြီးခြင်း၊ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ ကျေးရွာမှာ ဆင်းရဲသူများပြားပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးမှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရန် စက်ကိရိယာနှင့် နည်းလမ်းလက်လှမ်းမမှီကြပါ။ မြစ်ရေနှင့်ချောင်းရေ နှစ်စဉ်ဝင်မှုကြောင့် မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းခြင်းများ ရှိပြီး၊ သီးနှံများပျက်စီးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်ပါ သည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ မြို့နှင့်အလှမ်း ဝေးပြီး၊ ကျေးရွာနှင့်မန္တလေး-တွင်းငယ်-တကောင်းလမ်းသို့ ဆက်သွယ်သော ကုန်ထုတ်လမ်းမှာ ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်သည့် ကျောက်ချော လမ်းအဖြစ် ဖောက်လုပ် ဆဲ ဖြစ်ခြင်း၊ အနီးရှိ စမွါယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဆက်သွယ်သည့် လမ်း မပေါက်သေးခြင်းတို့ကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အနည်းငယ်သာ အခက်အခဲရှိသည်။ အခြားဒေသများသို့ သွားရောက် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက် အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျား နှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံ ရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုမြင့်သည်။ စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန် မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ငလျင်ဇုံအတွင်း တည်ရှိသော ကြောင့်လည်း ထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ကျန် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေ ဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန် ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက် လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၊ မြေနိမ့်ပိုင်း ရေဝင်အရပ်နေထိုင်သူများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ခံစား ရသူများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင် တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင်သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ် အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စု များမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစု များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ငလျင်နှင့် ရေကြီးမှု ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်သဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန် တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရော ဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ် စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေ သြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေ ကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို

နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံ သုံးစွဲ ထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစား အစာများ ကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံ့များ ကို အလွန် အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံ့နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှုလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသား များဖြစ် သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုရှိသော်လည်း အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်တော့ မရှိပါ။

(c) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူမဟုတ်သောလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လက်သမား၊ပန်းရံနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်း လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၄)စုရှိပြီး၊ကျေးရွာတွင်းနှင့် အနီးအနားကျေးရွာ များတွင် လိုက်လံလုပ်ကိုင်ခြင်း၊တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များတွင် လိုက်လံ လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ မိသားစုဝင်အောင်အား (၆၃)ဦးခန့်မှာ အဆိုပါ ပန်းရံ၊ လက်သမားနှင့်လမ်းခင်းလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသည်။ အရောင်း အဝယ်အိမ်ဆိုင် ဖွင့်ထားသူ (၁)ဦးသာရှိပြီး၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အိမ်ဆိုင် အဆင့်သာဖြစ်၍ ရပ်တည်နိုင်မှု နိမ့်ပါးသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ အလုပ်မျိုးစုံအား နေ့စား လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု နိမ့်ပါးကြသည်။ ဝန်ထမ်း(၁)ဦးရှိပြီး လစာတစ်ခုသာ ပုံမှန်ရရပြီး၊ဝန်ထမ်းငယ်အဆင့်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှု မှာလည်း နိမ့်သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါး သည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း ပညာ သင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။ဒေသတွင် နှမ်းနှင့်ပဲမျိုးစုံထွက်ရှိသော်လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ် သည့်လုပ်ငန်း မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် အသေးစားကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများထူထောင်၍ အလုပ်အကိုင် ဖန်တီး ပေးသင့်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နည်း ပညာ နှင့် အရင်းအနှီးရရှိနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမတတ်သူ ၁ ဦး (၀.၂၄%) ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (၁၆)ဦး(၃.၈၄%)နှင့် မူလတန်းပညာ မပြီးဆုံးသူ ၉ ဦး (၂.၁၆%) စုစုပေါင်း ၆.၂၄% သည်သာ အခြေခံ ပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှုမရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ (၁၇ ဦး) ၄.၁ % ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာ တတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေနှင့် အမျိုးသမီးအရေအတွက် ကွာခြားမှုများစွာ မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင်

အမျိုးသမီး များမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျေးရွာအနေဖြင့် အများအားဖြင့် မူလတန်း ပညာအထိ သင်ကြားကြပြီး အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို အခြားကျေးရွာသို့ သွားရောက် သင်ကြားရာတွင် ကျောင်းစရိတ်ကုန်ကျမှုမြင့်မားခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကွာဝေးခြင်း နှင့် လုံခြုံမှု မရှိခြင်းများကြောင့် နည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၆၃ ယောက် ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၇၈ ယောက်၊ ၁၂၃.၈၁% အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် များနေရခြင်းမှာ KG တန်းတိုး လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၇၁ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ ကျောင်းတက်နေသူ၄၂ ဦး (၅၉.၁၅%) သာ ရှိသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို ကျောင်း သား/သူ အများစုမှာ စမွါယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဧရာဝတီမြစ်တစ်ဘက်ကမ်းရှိ မလယ် ကျေးရွာများသို့ ကျောင်းတက် လေ့ရှိသည်။ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲသောမိသားစုများသည် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်ပေး၍ ကျောင်းအကြိုအပို့မလုပ်နိုင်ခြင်း၊မိဘလယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကျွဲနွားကျောင်းခြင်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေကြပြီး မူလတန်းအဆင့်ထိသာ ပညာသင်ကြားမှု များသည်။ အထက်တန်းတက်ရောက်နေသူ ကျား(၂)ဦး၊မ(၄)ဦးရှိပြီး၊ တက္ကသိုလ် တက်ရောက်နေသူ မ ၁ ဦးသာရှိ သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေး တူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျဉ်း ပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး များမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ အများစုမှာ အမျိုး သမီးများကို မူလတန်း အဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ဘွဲ့ရအမျိုးသား(၂)ဦးရှိပြီး၊တက္ကသိုလ်တက်နေသူ အမျိုးသမီး (၁)ဦးရှိသည်။ ကျေးရွာ တွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုး သမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုး သမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၇ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၁ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အပျိုအဖွဲ့၊ မြစိမ်းရောင် အသင်းနှင့် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော ကြက်ခြေနီအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုး သမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ ၇ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန် ၃ ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှ မူအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရှည်/ ကြာရှည် ရပ်တည် လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝ ရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက

ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင် ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း ၇ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် အသင့်တင့်သာရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်း ဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများအအနေဖြင့် ယူနီဆက် တစ်ဖွဲ့သာရှိပြီး စာသင်ကျောင်းများတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်က စာအုပ်များ ပံ့ပိုးပေးပြီးနောက်ပိုင်း ဆောင်ရွက်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာသည် ကျန်ပြင်ပ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၃၉ ဧက၊ ယာမြေ ၃၃၆.၃၄ဧကနှင့် ကိုင်း ကျွန်းမြေ၂၉.၅ ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၄၀၄.၈၄ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည် အသွေးမှာသင့်တင့်ပြီး ၊ ကျေးရွာနယ်နိမိတ်နှင့်ထိစပ်နေသည့် ညောင်ရင်းကျေးရွာရှိဆည်မှ ဆည်ရေ သောက် (၂၉) ဧကသာ ရရှိပြီး ၊ကျန် လယ်၊ယာစိုက်ပျိုးမြေ အားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အဓိက အားထား စိုက်ပျိုးကြပြီး၊ကိုင်းကျွန်းမြေများမှာ ရွှေညဒေါင်း ချောင်းမှ ရေတင်စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ ရေသွင်း စိုက်ပျိုးရန်မှာလည်း စက်ရေတွင်းတူးဖော်ရန် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊ရေတင်စက်များ ဝယ်ယူဖြန့်တင်း နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းသည်။မြေအောက်ရေ ၊ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေညဒေါင်းချောင်းမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းရှိသည် ။မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုမရှိပါ။ လယ်၊ယာမြေများမှာ ပုံစံ (၇) ရရှိပြီးမြေ (၃၁၀) ဧကရှိသည် ။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၄၀၄.၄ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၂၉ ဧကကို ညောင်ရင်းဆည်မှ ရာသီအလိုက်ရေရရှိပြီး၊၁၅ ဧကကို အဝီစိတွင်းမှ တစ်နှစ်ပါတ်လုံးစိုက် ပျိုးရေရရှိပြီး၊ အခြား ၄၀ ဧကမှာ ချောင်းမှ မိုးရာသီသာ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ ကျန်စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ပဲစဉ်းငုံ၊ မြေပဲ၊ စပါးနှင့် နှမ်းဖြစ်သည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၂၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး ကဆန်/နယုန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ပြာသို/ တပို့တွဲလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၃၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၂၀ တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၂၀ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးနည်းကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ နှမ်းစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၁၀၅ ဧက ရှိပြီး ဝါခေါင်/တော်သလင်းတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နတ်တော်လတွင် ရိတ်သိမ်း သည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၆ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀ တင်း ထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၈တင်းနှုန်းထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် ကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စပါးစိုက်လယ် ၄၅ ဧက ရှိပြီး မိုးစပါးကို ဝါခေါင်မှစတင်စိုက်ပျိုးပြီး နတ်တော်လတွင်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းစပါးကို တပို့တွဲတွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး နယုန်လ တွင်လည်းကောင်း ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၈၀ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀၀တင်း နှုန်းပျမ်းမျှ ၉၀ တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းသင့်တင့်သည်။ အကျိုး အမြတ်သင့် တင့်သည်။ မြေပဲ စိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၄၀ ဧက ရှိပြီး

မိုးမြေပဲကို ကဆုန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဝါခေါင်လတွင်လည်းကောင်း၊ဆောင်းမြေပဲကို တန်ဆောင်မုန်းလတွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး တပေါင်းလ တွင်လည်းကောင်း ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၃ဝ တင်းမှ အများဆုံး ၅ဝ တင်းထွက် သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျင် ၄ဝ တင်းနှုံထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ်ချက်မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးနည်းကြောင့် အကျိုးအမြတ်သင့်တင့်ရုံသာရှိသည်။ နည်းပညာ ရရှိမှု အားနည်းပြီး၊ သမရိုးကျမိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးနည်းကိုသာ ဆောင်ရွက်တတ်ပြီး၊ ထွန်စက်(၁)စီး နှင့်လက်တွန်းထွန်စက် (၁)စီးသာရှိ၍ ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးစက်ကိရိယာများ လက်လှမ်းမှီမှု/ လုံလောက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိသည့်အပြင် အချို့သောလယ်များမှာ မိုးတွင်းကာလ၌ ဧရာဝတီမြစ်ရေနှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ ရေဝင်သဖြင့် ရေလွှမ်းမိုးမှုခံရသည်။စိုက်ပျိုးရေ မှာလည်း လုံလောက်မှုမရှိဘဲ ၂၉ ဧကသာ ဆည်ရေရရှိသဖြင့် ၎င်းထက်ဆည်ရေပိုမိုရရှိပါက သို့မဟုတ် ချောင်း ရေမှ ရေလုံလောက်စွာတင်နိုင်ရန် ရေတင်စက်များပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါက သီးနှံအထွက်တိုးအောင် ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်။ပိုးမွှားအနေဖြင့် လယ်များတွင် ပျပိုး၊ရင်ဖြူများအများဆုံး ကျရောက် တတ်ပြီး၊ ကုန်း တောင်ယာများတွင် ထွားကောင်ပိုး၊ကျိုင်း၊ ကျင်ပိုးများကျရောက်ပြီး၊ မိရိုး ဖလာနည်း၊ ဓါတုဗေဒ ပိုးသတ်ဆေးများကို တွင်းငယ်မှဝယ်ယူ၍ အသုံးပြု ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၁ စင်း ၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း။ ခြွေလှေ့စက် ၁ ခု၊ ရေစုပ်စက် ၁၁ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၆ ခု ၊ အခြားစက် ၇ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲခများမှာ ထွန်စက်ငှါးရပ်ခ တစ်နာရီ ၃၅ဝဝဝနှင့်မြက်ဖြတ်စက်ငှားသုံးစွဲပါကတစ်ရက် ၅ဝဝဝ (ဆီမပါ)ပေးချေရသည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၉၇ အိမ်ထောင်စု (၈၅.၈၄%) က တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၂၁၆ ကောင်၊ ဆိတ် ၃ ကောင်၊ ဝက် ၃ဝ ကောင်နှင့် ကြက် ၁၂၉ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေး၏ အခက်အခဲမှာ ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေမရှိခြင်း၊ကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး နည်းပညာမရရှိခြင်း၊ ချေးငွေ အနေဖြင့် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှသာရရှိပြီး အခြားအဖွဲ့အစည်း များမှ ရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိခြင်း၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု နည်းပါးခြင်း၊ ဝက် ရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု မရှိခြင်း။ တရုတ်မှောင်ခို ဈေးကွက်သို့ နွားတင်ပို့မှု မြင့်တက်သဖြင့် ခိုင်းနွားများ ယခင်ထက် နည်းပါးလာပြီး ၊ ဝယ်ယူ ရာတွင်လည်း အခက်အခဲများရှိခြင်းတို့ကြောင့် တိုးချဲ့ မွေးမြူမှု မရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်မွေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လက်သမား၊ပန်းရံနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၄)စုရှိပြီး၊ ကျေးရွာတွင်းနှင့် အနီးအနားကျေးရွာ များတွင် လိုက်လံလုပ်ကိုင်ခြင်း၊တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များတွင် လိုက်လံ လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ မိသားစုဝင်အင်အား (၆၃)ဦးခန့်မှာ အဆိုပါ ပန်းရံ၊ လက်သမားနှင့်လမ်းခင်းလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသည်။ အရောင်း အဝယ်အိမ်ဆိုင် ဖွင့်ထားသူ (၁)ဦးသာရှိပြီး၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အိမ်ဆိုင် အဆင့်သာဖြစ်၍ ရပ်တည်နိုင်မှု နိမ့်ပါးသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ အလုပ်မျိုးစုံအား နေ့စား လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု နိမ့်ပါးကြသည်။ ဝန်ထမ်း(၁)ဦးရှိပြီး လစာတစ်ခုသာ ပုံမှန်ရရပြီး၊ဝန်ထမ်းငယ်အဆင့်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှု မှာလည်း နိမ့်သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း

ပညာသင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။ဒေသတွင် နှမ်းနှင့်ပဲမျိုးစုံထွက်ရှိသော်လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ် သည့်လုပ်ငန်း မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် အသေးစားကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများထူထောင်၍ အလုပ်အကိုင် ဖန်တီး ပေးသင့် သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နည်း ပညာ နှင့် အရင်း အနှီးရရှိနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို သမရိုးကျ မိရိုးဖလာနည်းဖြင့် သာစိုက်ပျိုးကျပြီး မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းရေးနည်းလမ်းများကို သိရှိမှုအားနည်းသဖြင့်မြေဆီသြဇာ အနေဖြင့် အသင့်တင့် သာရှိသည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်း စနစ် မှားယွင်းမှု ကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ဇရာဝတီမြစ်ကြောင်းပြောင်းခြင်း၊ ရွှေဥဒေါင်းချောင်း တိမ်ကောမှုများရှိနေသဖြင့် အန္တရာယ် ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာသူ/သားများသည် အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊စားဝတ်နေရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် ငွေချေးကြကြောင်းတွေ့ရသည်။တောင်သူများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေရရှိပြီ ချေးငွေ ကာလမှာ ၆ လဖြစ်၍ အတိုးနှုန်းမှာ ပြား ၈၀ဖြစ်သည်။ ငွေချေးမည်ဆိုပါ ပုံစံ (၇)ရှိရန် လိုအပ်သည် ။ လယ်ယာတစ်ဧကလျှင် ၁၅၀၀၀၀ နှုန်း၊ကုန်းတင်ယာတစ်ဧကလျှင် ၁၄၀၀၀၀ နှုန်းချေးပေးပြီး၊ ကိုင်း/ကျွန်းများအား တစ်ဧက ၂၀၀၀၀ နှုန်းချေးပေးသည် ။ကျေးရွာမှ ငွေချေးထားသည့် တောင်သူ (၃၀)ဦးရှိပြီး၊ ချေးငွေစုစုပေါင်းမှာ(၉၆၀၀၀၀) ဖြစ်သည်။ကျေးရွာတွင် သမအသင်း လည်းရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအား အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ၁၄၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့် အတိုးနှုန်း ၁ကျပ်၅၀ပြားနှုန်း ချေးငွေကာလမှာ ၆ လ ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စု (၅၀) သို့ ချေးငွေ(၇၀၀၀၀၀၀) ထုတ်ချေးပေးထားသည်။အပေါင်ပစ္စည်းတင်ပြရန်မလိုသော်လည်း အကန့် အသတ်ဖြင့်သာ ထုတ်ချေးခြင်းဖြစ်သည် ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၆-၁၇ မှ စတင်၍ မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပြီး ၊ အတိုးနှုန်း ၁ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ချေးငွေကာလ (၁၂)လဖြစ်ပြီး (၁၀/၁၆)လအထိ စိုက်ပျိုးရေး (၄၉)ဦး၊မွေးမြူရေး (၃၈)ဦး၊အရောင်းအဝယ် (၆)ဦးပေါင်း (၉၃)ဦးသို့ ငွေကျပ်(၃၀၅) သိန်းထုတ်ချေး ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။အပေါင်ပစ္စည်းတင်ပြရန်မလိုဘဲ အာမခံ နှစ်ဦးရှိရန်သာ လိုသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူရကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာမ ှရွေးချယ် ထားသော်ကော်မတီ (၇)ဦးမှ စီမံခန့်ခွဲရခြင်းဖြစ်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ စံနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေး သင်တန်းများပို့ချပေးရန် လိုအပ်သည် ။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူ၊မိတ်ဆွေ(သို့)ဆွေမျိုးများ ထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၆ ကျပ်ဖြစ်သည့်အပြင် တစ်လတစ်ကြိမ်ပေးဆပ်ပြီး၊မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများ၊ လှည်းနွားများ အပေါင်ထားရခြင်း၊ပန်းထိမ်းဆိုင်များမှ ချေးပါက ရွှေအပေါင်ထားရပြီး၊အတိုးနှုန်းမှာ ၄ကျပ် ဖြစ်သော ကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်း သောကြောင့် ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၆၃ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၇၈ ယောက်၊ ၁၂၃.၈၁% အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် များနေရခြင်းမှာ KG တန်းတိုးလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၇၁ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ ကျောင်းတက်နေသူ၄၂ ဦး (၅၉.၁၅%) သာ ရှိသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို ကျောင်းသား/သူ အများစုမှာ စမွါယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဇရာဝတီမြစ်တစ်ဘက်ကမ်းရှိ မလယ် ကျေးရွာများသို့ ကျောင်းတက်လေ့ရှိသည်။ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲသောမိသားစုများသည် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်ပေး၍ ကျောင်းအကြိုအပို့မလုပ်နိုင်ခြင်း၊မိဘလယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကျွဲနွားကျောင်းခြင်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေကြပြီး မူလတန်းအဆင့်ထိသာ ပညာသင်ကြားမှုများသည်။ အထက်တန်းတက်ရောက်နေသူ ကျား(၂)ဦး၊မ(၄)ဦးရှိပြီး၊ တက္ကသိုလ် တက်ရောက်နေသူ မ ၁ ဦးသာရှိ သည်။

လက်ရှိကျေးရွာ ရှိ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၅၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ အမြင့် ၁၁ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင် ၂ ဆောင်ရှိသည်။ (၁)ဆောင်မှာ ၂၀၁၂ ငလျင်သင့်မှုကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးခဲ့သည့် အဆောင် ဖြစ်ပြီး၊ကျေးရွာမှ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုးစနစ်ဖြင့် ပြန်လည်တည်ဆောက် နေရာ မပြီးသေးသဖြင့် လက်ရှိ(၁)ဆောင်ထဲနှင့်သာ စာသင်နေရပြီး၊ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှုမရှိ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ စာသင်ကျောင်းအခြေအနေမှာ သင့်ရုံသာရှိပြီး၊ ကျောင်းအကျယ်အဝန်း လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးအခြေအနေမှာ လုံခြုံမှုမရှိဘဲ ခတ်ထားခြင်းမရှိသေးပါ။ ကျောင်းမှာ ငလျင်ဒဏ်သင့်မှုကြောင့် နေရာရွှေ့ပြောင်း တည်ဆောက် ထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် ကျောင်းပရိဘောဂနှင့်ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာလည်း လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ယင်လုံ အိမ်သာမှာ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် (၁)လုံးသာရှိသည်။ ကျောင်းသောက်ရေတွင်း သီးခြားမရှိဘဲ လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရသည် ။သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာ အရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ ဦး၊ မ ၃ ဦးနှင့် စုစုပေါင်း ၆ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်း အာဟာရတိုက်ကျွေးမှုရှိသော်လည်း ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ် မရှိပါ ။

တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၁၃: ၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှု လည်းရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိကြပါ။ မူလတန်းအပညာအတွက် အခက်အခဲမရှိ သော်လည်း အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းတက်ရန် ခက်ခဲမှုရှိသည် ။မိဘဆရာ အသင်းရှိသော်လည်း သာမန်လုပ်ငန်းများမှအပ ထူးထူးခြားခြား ဆောင်ရွက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (၅) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၈၁၆) အတွက် သားဖွါးဆရာမ နှစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ စမွါယ်နဂိုရ် ကျေးရွာတွင် (၁)ဦးနှင့် အုန်းပိုင်ကျေးရွာတွင်(၁)ဦး ခန့်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေအရ အရေးပေါ်ကိစ္စများတွင် ခက်ခဲသည်။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိဘဲ အိမ်ဆိုင် တွင်သာ အချို့သောဆေးအနည်းငယ် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါး ပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက(၈) မိုင်ကွာဝေးသည့် တွင်းငယ်တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ တင်ပို့ရသည်။ အရေးပေါ် လူနာတင်ကားလည်းမရှိသဖြင့် မိမိအစီအစဉ် လှည်း/ဆိုင်ကယ်များဖြင့်သာ ပို့ ဆောင် ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း လက်တူးတွင်း (၃) တွင်း၊ စက်တွင်း (၇)တွင်း ၊ တုံကင်တွင်း (၅)တွင်း ပေါင်း (၁၅)တွင်းရှိသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်ထားမှုမရှိသောကြောင့် သောက်သုံးရန်သင့်မသင့် စိစစ်ရန်လိုအပ်သည်။ ရွှေဥဒေါင်း ချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းရေ ခမ်းပြီး၊သန့်စင်မှုလည်း အားနည်းသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၁၃ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၆၅ လုံး(၅၇.၅%)သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၈ အိမ်မှာ ကျင်းအိမ်သာနှင့်(၄၀)အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြု လေ့ရှိကြသည်။ တောထိုင်အသုံးပြု သူများမှာ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းနှင့် ချောင်းရေ ဝင်ရောက်ခြင်း တို့ ကြောင့်ဖြစ်သည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ တီဗွီကြည့်ခြင်း၊ ဖုန်းဖြင့်သီချင်းနားထောင်ခြင်းများသာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားဒေသသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကျေးရွာ လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေး ပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင် လည်း လက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်လည်းမရှိပါ။ လူငယ်များမှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာသားများသည် စားသောက်ကုန်နှင့်အခြေခံလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ လယ်ယာသုံးသွင်း အားစုများ ဝယ်ယူရန် တွင်းငယ်ဈေးသို့ အသွားများကြပြီး အများအားဖြင့် ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားကြသည်။ အဝတ်အထည်နှင့်အလှူအတန်းများအတွက် လိုအပ်ပါက ဇရပ်ကွင်းဈေးသို့အသွား များပါသည်။ ထုတ်ကုန်ပေါချိန်တွင် ကျေးရွာအထိ လိုင်းကားအဝင်အထွက်ရှိပြီး၊ထွက်ကုန်များကို မန္တလေးသို့သွား၍ ရောင်းချ ကြပါသည်။ ကျေးရွာသားများသည် များသောအားဖြင့် မန္တလေးသို့ အသွားများကြပြီး ရောင်းဝယ်မှုပြုကြ ပါသည်။လမ်းခရီးဝေးသည်မှအပ ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှု ကောင်းပါသည် ။

ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်းမှာ (၃/၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကျေးလက်ဦးစီးမှ ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်းဆောင်ရွက်လက်ရှိရာ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျောက်ချောလမ်း (၂/၃)မိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးမည်ဖြစ်ပြီး၊ကျန်(၀/၇)မိုင်အား ၂၀၁၇တွင်ဆောင်ရွက်ရန် လျာထားပြီးဖြစ်ပါ သည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ စုစုပေါင်း (၃) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန်ခက်ခဲသည်။

ကျေးရွာမှ ၂ ဖာလုံအကွာအဝေးတွင် ဧရာဝတီမြစ်စီးဆင်းနေပြီး၊၎င်းမှ သပိတ်ကျင်းမြို့နှင့် မြစ်ကမ်းဘေးရွာများသို့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေကြောင်းဖြင့် စက်လှေ အသုံးပြုသွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာမှ ရေကြောင်းကို သပိတ်ကျင်းမြို့သို့ ကုန်ဝယ်ရန်နှင့် မလယ်ကျေးရွာသို့ ကျောင်းသား/သူများ ပို့ရန် စက်လှေဖြင့် တစ်နေ့ (၂) ကြိမ် အဓိက အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ (၁)စီး၊ ထော်လာဂျီ (၈) စီး၊ စက်ဘီး ၂ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၄၈စင်း၊ နွားလှည်း ၃၃ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ ၄ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး အသုံးပြုသူ ၉ အိမ်နှင့် ကျန် ၁၀၀ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြုကြ သည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်ထောင်စု(၄၂.၅%)တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၄၈) လုံး၊ ရေဒီယို ၄ လုံး၊ တီဗွီ ၄ လုံး၊ စလောင်း ၃ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီး အသုံးပြုနိုင် သူများ သာ ဂြိုလ်တုစလောင်းကို အချိန်မရွေးကြည့်နိုင်ကြသော်လည်း ဒီဇယ်အင်ဂျင်ဖြင့် အခကြေငွေပေး ကြည့်သူများမှာ တစ်ရက်လျှင် ၃ နာရီသာ ကြည့်ရှု နိုင်ကြသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကိုချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများ သည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ် များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ် လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက ၈ မိုင်၊ အကွာအဝေးရှိ ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်း နည်းပါးသည်။လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေအနေကောင်းများအနေဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍ အခြေအနေကောင်း တစ်ခုသည် ကျေးရွာလူထု၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ကောင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် ရွှေနှင့်ကျောက် အနည်းငယ်ထွက်သည်။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ် ငါးနှင့်ငှက်မျိုးစုံ၊ ဆေးဖက်ဝင်သနပ်ခါး၊ သျှစ်သျှားပင်၊ပေါက်ပန်းဖြူ အပင်များ၊ သဲနှင့်ဝါးများထွက်ရှိသည်။ကျေးရွာနယ်နိမိတ်အတွင်း ကျွန်းစိုက်ခင်းနှင့်ထင်းစိုက်ခင်း လည်းရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၃၂၃ ဦး (၆၀.၄%) ရှိသဖြင့် ငှင်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက် ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်း ပါသည်။ကျေးရွာလူထု ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာအကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် ညောင်ရင်းဆည်မှဆည်ရေသောက်ရရှိခြင်း၊ရွှေဥဒေါင်းချောင်းနှင့်ဧရာဝတီမြစ်ရေတင်စီမံကိန်းများဆောင်ရွက်ရန် အလား အလာရှိခြင်း၊မြေအောက်ရေတူးဖော်နိုင်ခြင်းတို့ရှိသည်။မြေဆီလွှာလည်း အသင့်တင့်ကောင်းမွန်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် တိုးချဲ့ မွေးမြူရန် ကျွဲ၊နွား၊ဝက်အစာများ ပေါများပါသည်။ ကျေးရွာမှ (၈)မိုင် ကွာဝေးသည့် တွင်းငယ်ကျေးရွာ တွင် အမဲဒိုင်၊ဝက်ဒိုင်များရှိခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ပွဲဈေး ရှိခြင်း တို့ကြောင့် ရောင်းချရန် အဆင်ပြေသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံ အလောက်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သမအသင်းအပြင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်း များအတွက် ငွေချေး ပေးသည့် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှလည်း ငွေချေးယူရရှိသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့် အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ သွားလာနိုင်သည်။ ဧရာဝတီရေကြောင်း သွားလာမှုနှင့်လည်း ၂ ဖာလုံသာ ကွာဝေးတည်ရှိသည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူးနှင့် တယ်လီနော ၃ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်း အချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြေးညီ ရယူနိုင်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာအသင့်တင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ညောင်ရင်းဆည်မှ ရေရှိ သော်လည်း (၂၉)ကေသာရသည်။ဧရာဝတီမြစ်ရေနှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ ရေတင်နိုင်သော်လည်း

ရေစုပ်စက်ဝယ်ယူရင်းနှီးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေမရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေ ချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များလည်း လက်လှမ်း မမီကြသောကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာ စိုက်ပျိုးကြရသဖြင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း မရကြပါ။ ရောဂါပိုးမွှားများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေး ကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့်အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်း ရှိသော်လည်း ဒေသခံများမှာ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အလုပ်အမား၊ နေ့စားဖြင့်သာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့် အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၁၃)စု သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အ ပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင်

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများ ထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက် နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက် ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းဆောင်လုံလောက်အောင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း ပရိဘောဂနှင့်သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ရေရှိရေးနှင့်ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ များဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏အရည်အချင်းတိုးမြင့်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက် မည်။ ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး မူလတန်းကျောင်းအား အဆင့်မြင့်တင်ရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထားရရှိနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ကျေးရွာတွင် မီးလင်းရေးနှင့်ကျေးရွာ၏ အဓိကဆက်သွယ်ရေးလမ်းအားဖောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက် သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံ ခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို လည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည် များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများ အတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်း အနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ် ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက် ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင် မတ်ပဲကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်း ဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံ များအပါအဝင်

ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင် ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။ ကျေးရွာနယ်နမိတ် အတိအကျမရှိခြင်း၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် ကြံ့ကြာမှုများနှင့် အဆင့်ဆင့် တင်ပြလျှောက်ထားရခြင်း စသည်အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ မြေယာဥပဒေ နှင့် ပါတ်သက်၍လည်း အားနည်းမှုများစွာ ရှိပါသည်။ စားကျက်မြေသတ်မှတ် ပေးရန်လိုအပ်ပြီး၊ ထင်း စိုက်ခင်းအား ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ် သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက်လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက်လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ် ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်၊ အင်းလေလံများချထားမှု

ကျေးရွာသည် အိမ်ထောင်စုနှင့်လူဦးရေနည်းပါးသဖြင့် ဈေးတည်ဆောက်ရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရားဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။ မွေးမြူ ထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူတောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း အခွန်လွတ် သားငါး ဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို

တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/ သားရေ စက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာမှာ ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီးသော်လည်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူ များ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်း/လုပ်ကွက်ကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

ရွှေနှင့်ကျောက်မျက်များထွက်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/ သား များအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိကြပါ။သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေနှင့်ပါတ်သက်၍လည်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ အကယ်၍ ဒေသခံများကို တရားဝင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရွှေနှင့် ကျောက်မျက် လုပ်ကွက်များကို ချထား ပေးပါက ဒေသခံများ စိတ်ချလက်ချလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေတိုးလာမည်။ နိုင်ငံတော် အနေဖြင့်လည်း အခွန်တိုးရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်နှင့် ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

(ဇ) သုသာန်မြေနေရာအသစ်ချထားပေးရန်။

မြစ်ကမ်းဘေးရွာများ မြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကျေးရွာသုသာန်မြေမှာ တစ်နေ့တစ်ခြား ကျဉ်းမြောင်းလာနေပြီးဖြစ်ရာ ရွာသူ/သားများ အခက်အခဲများစွာရှိသည်။ခွင့်ပြုချက်လျှောက် ထားရန် ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍သုသာန် မြေအသစ်ချထားပေးရန်။

(ဈ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မ နေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေ သေးသည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ နည်းသည်။ ပညာတတ် နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်း ပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊

သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွား ကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ)ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများ အတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံး ငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြား သိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Economicclassification)တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာ လူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>**စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ**</u>					
	<u>**၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး**</u>	၃၈	၁၇	၁.ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း။ ၂.အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း ၃.စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း ၄.ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ ၅.လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက်ဦးစီး
<u>**စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ**</u>					
	<u>**၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး**</u>	၄၉	၇	၆. ဆည်ရေပေးမြောင်းတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ခြင်း ၇. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။ ၈.မြစ်ရေ/ချောင်းရေတင်စီမံကိန်း ၉. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင်ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ၁၀.ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း	ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန။ ကုမ္ပဏီများ

				ချခြင်း။	
	<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး</u>	၄၈	၈	၁၁. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၁၂. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း ၁၃. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီး ဌာန
	<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ</u>	၄၇	၉	၁၄. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၅. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်) ၁၆. သစ်စိမ်းမြေသြဇာပြုလုပ်နည်း ၁၇. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၈. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၉. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၂၀. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၂၁. စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း ၂၂. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၂၃. လေ့လာရေးခရီး ၂၄. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေပညာ သင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီး ဌာန
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၄၆	၁၀	၂၅. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၂၆. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၈. ပျားမွေးမြူရေး ၂၉. အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့်မြက်စိုက်ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း ၃၀. မွေးမြူရေးဈေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေး ကု ဦး စီးဌာန ပျားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဦး စီးဌာန
	<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ</u>	၄၅	၁၁	၃၁. တိမွေးကုသင်တန်း ၃၂. ပျားမွေးမြူရေသင်တန်း	တိမွေး ကု ဦး စီး ဌာန
<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>					
	<u>၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၄၃	၁၃	၃၃. သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း ၃၅. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးပုံဆန်စက်/ပဲမှုန့်ဖုတ်/ ကြာဇံစက်များ ထူထောင်ခြင်း ၃၆. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူ ထောင်ခြင်း ၃၇. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူ ထောင်ခြင်း	
	<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ</u>	၄၂	၁၄	၃၈စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်ဖုတ်သင်တန်း ၃၉. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၄၀. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့်ဖုတ် သင်တန်း ၄၁. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၄၂. စက်ပြင်သင်တန်း ၄၃. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၄. စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၄၅. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၄၆. ဖန်စီထိုးသင်တန်း ၄၇. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၄၈. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	ကျေး လက် နှင့် အသက် မွေး ဦး စီး ဌာန

			၄၉. ပန်းဘဲသင်တန်း	
ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၅၀	၆	၅၀. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၅၁. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ **၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း**	၆၄	၂	၅၂. ကျောင်းဆောင် အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။ ၅၃. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၅၄. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ၅၅. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၆. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ၅၇. ကျောင်းပရိဘောဂ ၅၈. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၅၉. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၆၀. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း ၆၁. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၆၂. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း ၆၃. မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ၆၄. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၅၄	၃	၆၅. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ၆၆. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ ၆၇. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း ၆၈. တိုင်းရင်းဘယဆေးခံထူ ထောင်ခြင်း ၆၉. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၅၃	၄	၇၀. အရံသားဖွါးသင်တန်း ၇၁. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၇၂. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၇၃. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီး ဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၄၄	၁၂	၇၄. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၇၅. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၄၀	၁၅	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၇၆. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ၇၇. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၇၈. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၇၉. ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း ၈၀. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း	
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၈၁. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း	

			၈၂. လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေးသင်တန်း ၈၃. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၈၄. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၈၅. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၈၆. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၈၇. ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၈၈. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ၈၈. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၈၉. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၉၀. ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ၉၁. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၉၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၉၃. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၉၄. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ				
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၅၂	၅	၉၅. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၉၆. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း ၉၇. ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း ၉၈. တံတား/ရေပြွန်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ရေကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း	ကျေးလက် ဦးစီး
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၇၀	၁	၉၉. ကျေးရွာမီးလင်းရေး ၁၀၀. ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး	ကျေးလက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၃၉	၁၆	၁၀၁. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၁၀၂. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၁၀၃. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၁၀၄. ရေကာတာဆောက်လုပ်ခြင်း ၁၀၅. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း ၁၀၆. လူထုထင်းစိုက်ခင်းထူ ထောင်ခြင်း ၁၀၇. ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ ထောင်ခြင်း ၁၀၈. ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း	
မူဝါဒများ				
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက်	၃၆	၁၈	၁၀၉. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန်	လွှတ်

မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၁၀. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၁၁. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန် ၁၁၂. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ချထားပေးရန် ၁၁၃. စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ အချိန်မီ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၁၄. စိုက်ပျိုးစရိတ်အား မြေအမျိုးအစား အလိုက် သင့်တင့်သည့်နှုန်းရရှိအောင် ထုတ်ချေး ပေးရန် ၁၁၅. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၁၆. ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင်လုပ် ကိုင်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။ ၁၁၇. သုသာန်မြေအသစ် သတ်မှတ် ပေးရန်	တော် သို့ တင် ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁	Â	Â			
၂။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၂	Â	Â	Â		
၃။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၃		Â	Â		
၄။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၄	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၅	Â	Â			
၆။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၆	Â	Â	Â	Â	Â
၇။ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး	၇	Â	Â	Â		
၈။ သီးနှံအထွက်တိုး	၈	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၉	Â	Â	Â		
၁၀။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၀		Â	Â		
၁၁။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၁	Â	Â	Â		
၁၂။ သောက်ရေနှင့်ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး	၁၂	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၃		Â	Â		
၁၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ	၁၄	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၅	Â	Â	Â		
၁၆။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၁၆	Â	Â			
၁၇။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၇	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၈	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး

ကော်မတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျတ်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်) သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	အသုံးစရိတ် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				√	
၁၃	သောက်ရေသန့်			√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး					√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		√			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦး ဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ- မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ် သမား အဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူ အညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက် ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့ပ်ဝ်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့ပ်ဝ် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့်ပ်ဝ် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့်ပ်ဝ် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ပ်ဝ်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့်ပ်ဝ် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကနှ့်ပ်ဝ်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်ပ်ဝ် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့်ပ်ဝ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့ပ်ဝ် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့ပ်ဝ်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း များကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့ အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ အကောင်အထည် ဖေါ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထား ချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့်အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသား မဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာ များ၊ ငွေကြေး စုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဉက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖေါ်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှငျ့ လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁	၃	၄	၀.၇၅
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၂	၂၉	၅၁	၉.၅၃
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၅	၂၈	၆၃	၁၁.၇၈
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၄	၃၇	၇၁	၁၃.၃၀
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၅၇	၁၆၆	၃၂၃	၆၀.၄
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၂	၁၁	၂၃	၄.၃၀
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၂၆၁**	**၂၇၄**	**၅၃၅**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု -၁၁၃		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၇**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ မှတ်တော်မူကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၁၃) မှ လူဦးရေပေါင်း (၅၃၅) (က ၂၆၁ + မ ၂၇၄) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် လျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၃၂၃ ဦး (၆၀.၄၀ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၂၁၂ ဦး (၃၉.၆၀ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ် လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသမီးဦးရေထက် ၉ ဦး၊ ၂.၈% ပိုနည်းသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၄ ဦး (၀.၇၅%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှငျ့ ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၅၁ ယောက် (၉.၅၃%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိ အကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင် ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်

ပါသည်။၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၂၃ ယောက် (၄.၃%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	**လုပ်ငန်းများ**	**အဓိက အလုပ်အကိုင်**			**တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ**	**မှတ်ချက်**
		အိမ်ထောင်စု	**%**	**မိသားစုဝင်လုပ်အား**		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅၉	၅၂.၂%	၁၇၁		လယ်၊ယာနှင့်ကိုင်းကျွန်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂၀	၁၇.၇%	၆၀		စိုက်ပျိုးရေးကျပန်း
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				၉၇	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄	၃.၅%	၁၃		လမ်းခင်း၊ပန်းရံ၊ လက်သမား
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၂၀	၁၇.၇%	၅၀		လမ်းခင်း

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၉%	၂		ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်း အဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေရေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၁	၀.၉%	၁		ကျောင်းဆရာ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၈	၇.၁%	၁၆		နေ့စားလုပ်သားများ
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၁၁၃	၁၀၀%	၃၁၃	၉၇	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၁၁၃) အနက် အိမ်ခြေ (၅၉) မှာ ကိုင်ပိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ(၂၀) ဦးရှိသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်း (၄)ဦး၊ အလုပ်သမားကျဘမ်း (၂၀)ဦး၊ ဈေးဆိုင် (၁)ဆိုင်၊ ကျောင်းဆရာ (၁)ဦး၊ ကျဘမ်းလုပ်သား (၈)ဦးရှိပါသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လပ်အားမှာ ၃၁၃ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင၃်ဝ ၃ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၉၇) ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၉၇ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုး ထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊	နေ့စား					

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	ခေတ်မီ ပစ္စည်းက ရိယာမရှိ၊ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်း၊ပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေ ဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။အနိမ့်ဆုံးနေ့စားခများမှာလည်း နိုင်ငံတော်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခတစ်ရက် ၃၆၀၀/- အောက်လျော့နည်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည် ။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၃၉	သင့်	ရ	ညောင်ရင်းဆည်(၂၉) ဧက
ယာမြေ /တောင်ယာ	၃၃၆.၃၄	သင့်	မရ	မိုးရေနှင့်ချောင်းရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	၂၉.၅	ကောင်း	မရ	မိုးရေနှင့်ချောင်းရေ
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၄၀၄.၈၄**			

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၃၉ ဧက၊ ယာမြေ ၃၃၆.၃၄ဧကနှင့် ကိုင်းကျွန်းမြေ၂၉.၅ ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၄၀၄.၈၄ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ အားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာသင့်တင့်ပြီး ၊ ကျေးရွာနယ်နိမိတ်နှင့်ထိစပ်နေသည့် ညောင်ရင်း ကျေးရွာရှိဆည်မှ ဆည်ရေသောက် (၂၉) ဧကသာ ရရှိပြီး ၊ကျန် လယ်၊ယာစိုက်ပျိုးမြေ အားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထား စိုက်ပျိုးကြပြီး၊ကိုင်းကျွန်းမြေများမှာ ရွှေဥဒေါင်း ချောင်းမှ ရေတင်စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရန်မှာလည်း စက်ရေတွင်းတူးဖော်ရန် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊ ရေတင်စက်များ ဝယ်ယူဖြန့်တင်းနိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းသည်။မြေအောက်ရေ၊ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းရှိသည် ။မြေယာ သိမ်းဆည်းခံရမှုမရှိပါ။ လယ်၊ယာမြေများမှာ ပုံစံ (၇) ရရှိပြီးမြေ (၃၁၀) ဧကရှိသည် ။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	နည်း	ခက်
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ/ကျောက်)	နည်း	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ	သင့်	အနီးရှိ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှသဲထုတ်နိုင်သည် ။
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ငါးနှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	သင့်	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (သနပ်ခါး၊ သျှစ်သျှားပင်၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ ပေါက်ပန်းဖြူ၊ ရှဉ့်မတက်)	သင့်	လက်လှမ်းမီ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ထင်း၊ မီးသွေးရရှိနိုင်မှု နည်းပြီး လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ အခြားအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးဝင်သော သဲကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပြီး ရွှေနှင့်ကျောက်(နီလာ) အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း ကျေးရွာ လူထုအနေဖြင့်

အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုး အမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ဈောဝတီမြစ်နှငင့်် ရွှေဥဒေါင်း ချောင်းမှ ငါးနှငင့်် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်အနေဖြင့် သနပ်ခါး၊ သျှစ်သျှားပင်၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ပေါက်ပန်းဖြူ၊ရှဉ့်ငမ်မတက် စသည် တို့ ထွက်ရှိ သော်လည်း ၄င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟု သုတ နှငင့်် နည်း ပညာ အားနည်းနေကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် မြေနုကျွန်းစိုက်ခင်း များရှိပြီး၊ ကျေးရွာပိုင် ထင်းစိုက်ခင်းမြေလည်းရှိသည် ။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆငင့်် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆငင့်် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၂.၅ဧကအထက်	၅ ဧကနှငင့်် ၁၂.၅ဧကကြား	၂.၅ ဧကအောက်	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အင်္ဂတေခင်း	ပျဉ်ထောင်၊ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ခင်း	သက္ကယ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ပျဉ်ခင်း	သက္ကယ်မိုး၊ အင်ဖက်ကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	လက်တွန်း ထွန်စက်	ခိုင်းနွားရှဉ်း၊လှည်း	ခိုင်းနွားရှဉ်း (ငှားရမ်း)	ပေါက်တူး၊ဂေါ်ပြား၊ သံတူရွင်း၊ ခြင်းတောင်း။
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှငင့်် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ရွှေ၊ ဆိုင်ကယ်–၂စီး၊ တီဗွီ–၁ လုံး၊ စလောင်း။	ဆိုင်ကယ် (လိုင်စင်)-၁ စီး၊ ဖုန်း-၁ လုံး၊ လက်တော့ပ်-၁၊	ဆိုင်ကယ် (လိုင်စင်မဲ့)-၁စီး၊ ဖုန်း-၁ လုံး၊ လက်တော့ပ်-၁၊	စက်ဘီး-၁ စီး၊ ဖုန်း-၁လုံး။ လက်တော့ပ်–၁။
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	တောင်သူကြီး	တောင်သူလတ်	တောင်သူငယ်၊အခေ ကာင်းအဝယ်	ကျပန်း၊ မြေယာမဲ့။
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၃(၂.၇%)	၇ (၆.၂%)	၇၃ (၆၄.၆%)	၃၀(၂၆.၅%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေ သည် အရေးပါ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် ကို ကျေးရွာ၏ စီးပွါးရေးအခြေအနေအရ သတ်မှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။အဆင်ပြေအိမ်ထောင်စု ၃ အိမ် (၂.၇%)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၇ အိမ် (၆.၂%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၆၄.၆%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၃၀ အိမ် (၂၆.၅%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှငင့််အလယ်အလတ်အဆင့် ၁၀ အိမ် (၈.၉%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၇၃ အိမ် (၆၄.၆%) နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၃၀ အိမ် (၂၆.၅%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၀၃ အိမ် (၉၄.၁%) မှာ အဆင်ပြေ နှငင့််အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ် ပုံမှန် မရကြဘဲ

နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနေ၀ှ်အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ ၁၀ အိမ်ရှိပြီး အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာနေ အဆင၀ှ် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၃၁	၁၀၀%	ငွေချေးခြင်း၊ လုပ်အားကြိုတင်ရောင်းခြင်း။
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ			
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာနေအဆင၀ှ် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၂၂ အိမ်နှင၀ှ် အဆင့် ၄ မှ ၉ အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၃၁ အိမ်) ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၃၁ အိမ် (၁၀၀%) ရှိသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုံးကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၎င်းတို့သည် အကြွေး ၃၀၀၀၀၀ မှ ၇၀၀၀၀၀ ထိ ရှိကြပြီး၊အပေါင်ဆိုင်၊ငွေတိုးချေးစားသူများ၊ဆွေမျိုး(သို့)မိတ်ဆွေ များထံမှ အများဆုံးချေးငှားကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ချေးယူပါက အပေါင်ဆိုင်များတွင် ရွှေပေါင်ပြီး ချေးယူလျင် အတိုးနှုန်း ၄ ကျပ်ဖြစ်၍ ချေးငွေကာလမှာ (၆)လဖြစ်သည်။ငွေတိုးချေးယူပါက အတိုးနှုန်း ၆ ကျပ်ဖြစ်ပြီး သီးနှံပေါ်ချိန်တွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင၀ှ်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင၀ှ်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်		၁	၁
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည၀ှ် ပုဂ္ဂိုလ်		၁	၁
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၈ (၇%)		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၃(၂.၆%)		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၃(၂.၆%)		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်အထက် ၁ ဦး (က - + မ ၁) ဦးရှိသည်။ မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှု မရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ် ၁ ဦး (က - + မ ၁) ရှိသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ်ထောင်စု၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၃ စုနှင့် အခြားဒေသသို့

ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု ၃ စု ရှိကြပြီး ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဆိုပါအိမ်ထောင်စုအများစုမှာ နေ့စဉ်ကြုံရာကျပမ်းအလုပ်များသာ လုပ်ကိုင် ကြရပြီး ၊ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် ငွေချေးခြင်း၊လုပ်အားကြိုတင်ရောင်းချခြင်းများဖြင၀ှ် ဖြေရှင်း ကြ ကြောင်း တွေ့ရသည် ။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	ကျေးရွာ၏ ၉၄.၁% ဆင်းရဲသဖြင့်
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မြေနေရာ မရှိသော်လည်း၊မြေနုကျွန်းများပေါ်ထွန်းနိုင် ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေအဖြစ် မြေအောက်ရေ၊ ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်း တို့မှရရှိနိုင်ခြင်း။
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင့်	ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ နှစ်စဉ်ရေဝင်သဖြင့်။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	နှစ်စဉ်မိုးရေချိန် ၄၀-၆၀ လက်မနီးပါးရွာ
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	လျှော်	မြင့်	လျှော်ဇုန်အတွင်း တည်ရှိပြီး၊၂၀၁၂ သပိတ်ကျင်းလျှော်ကြောင့် စေတီ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊စာသင်ကျောင်းနှင့်လူနေအိမ်များ ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့်။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	လတ်	ကျေးရွာနယ်နိမိတ်တွင်ထင်းစိုက်ခင်းများရှိ။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။
၁၃	တီဘီရောဂါ	လတ်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်နှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သောကြောင့်။
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	မရှိ
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ရာသီအလိုက် ရောဂါများ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးပြီး၊ကျေးရွာနှင့်မန္တလေး-တွင်းငယ်-တကောင်းလမ်းသို့ ဆက်သွယ်သော ကုန်ထုတ်လမ်းမှာ ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်သည့် ကျောက်ချောလမ်းအဖြစ် ဖောက်လုပ်ဆဲဖြစ်ခြင်း။အနီးရှိ စမ္ဘါယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဆက်သွယ်သည့် လမ်း မပေါက်သေးခြင်း။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ၊ရေကြီးခြင်း၊ လျှော်လှုပ်ခြင်း၊

ကျေးရွာမှာ ဆင်းရဲသူများပြားပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးမှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရန် စက်ကိရိယာနှင့် နည်းလမ်းလက်လှမ်းမမှီကြပါ။ မြစ်ရေနှင့်ချောင်းရေ နစ်စဉ်ဝင်မှုကြောင့် မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းခြင်းများ ရှိပြီး၊ သီးနှံများပျက်စီးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်ပါသည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးမှု ရှိသည်။ မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးပြီး၊ ကျေးရွာနှင့်မန္တလေး-တွင်းငယ်-တကောင်းလမ်းသို့ ဆက်သွယ်သော ကုန်ထုတ်လမ်းမှာ ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်သည့် ကျောက်ချော လမ်းအဖြစ် ဖောက်လုပ် ဆဲ ဖြစ်ခြင်း၊ အနီးရှိ စမွဲယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဆက်သွယ်သည့် လမ်း မပေါက်သေးခြင်းတို့ကြောင့် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အနည်းငယ်သာ အခက်အခဲရှိသည်။ အခြားဒေသများသို့ သွားရောက် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင်အခက် အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင် ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံ ရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုမြင့်သည်။ စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ‌လျှောင်ဖုံအတွင်း တည်ရှိသောကြောင့်လည်း ထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ကျန်မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန် ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးသဖြင့် အသိမြင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး၊ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။လုပ်အားခနည်းပါးခြင်း ။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	လတ်	လျှောင်ရေကြီးခြင်းစသည့် သဘာဝဘေး ခံရသဖြင့်။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံ ရသူများ (IDP)	နိမ့်	မရှိ။
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မြင့်	မြစ်ရေနှင့်ချောင်းရေနစ်စဉ်ဝင်သဖြင့်။
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	မရှိ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	လုပ်အားခနည်းသည်။ပုံမှန်အလုပ်အကိုင် မရှိ။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	မရှိ။
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	မရှိ။
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	မရှိ။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၊ မြေနိမ့်ပိုင်း ရေဝင်အရပ်နေထိုင်သူများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ခံစား ရသူများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင်သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ် အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စု များမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစု များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ လျှပ်စစ်နှင့် ရေကြီးမှု ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်သဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ကျား	မ	ပေါင်း	လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
၁	ဂေါပက	၃	၆		၆	ဘာသာရေး	၄	၇
၂	လူပျိုအဖွဲ့	၂	၃၃		၃၃	လူမှုရေး	၄	၇
၃	အပျိုအဖွဲ့	၂		၃၅	၃၅	လူမှုရေး	၄	၇
၄	မြစိမ်းရောင်	၁	၆၄	၂၇	၉၁	ချေးငွေ	၅	၇

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၅	ကြက်ခြေနီ	၂	၃	၃	၆	ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုး နှင့် လူမှုရေး	၅	၇
၆	မီးသတ်	၂	၁၀		၁၀	မီးဘေး ကာကွယ်ရေး	၅	၇
၇	သမဝါ ယမ	၁	၅၀		၅၀	ငွေချေးလုပ်ငန်း	၅	၇

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၇ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၁ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အပျိုအဖွဲ့၊ မြစိမ်းရောင်အသင်းနှင့် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော ကြက်ခြေနီအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့ ၇ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန် ၃ ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှ မူအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရှည်/ ကြာရှည် ရပ်တည် လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝ ရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင် ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်း ၇ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် အသင့်တင့်သာရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်း ဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့်

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံ အုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	ယူနီဆက်ဖ်	၄	၂၀၀၂ ခုနှစ်က စာသင်ကျောင်းများတွင် စာအုပ် ပံ့ပိုးပေးသည်။
၂			
၃			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည်ဖြင့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ယူနီဆက် တစ်ဖွဲ့သာရှိပြီး စာသင်ကျောင်းများတွင် ၂၀၀၂ ခုနှစ်က စာအုပ်များ ပံ့ပိုးပေးပြီးနောက်ပိုင်း ဆောင်ရွက်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာသည် ကျန်ပြင်ပ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၅၄	၄၇.၈%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁	၀.၉%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၂၈	၂၄.၈%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၂၄	၂၁.၂%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၆	၅.၃%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၁၃**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၅၄ အိမ်ထောင်စု (၄၇.၈%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၁ အိမ်ထောင်စု (၀.၉%)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၂၈ အိမ်ထောင်စု (၂၄.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၂၄ အိမ်ထောင်

(၂၁.၂%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၆ အိမ် (၅.၃%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၆ အိမ် (၅.၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်းလူနည်းစုမှပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူ ငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင် ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှငဝ့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သညဝ့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	အစိုးရ	၂၉	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း	ပုဂ္ဂလိက	၁၅	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	မရှိ
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမဝ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ	သဘာဝ	၄၀ ဧက	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၄၀၄.၄ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၂၉ ဧကကို ညောင်ရင်းဆည်မှ ရာသီအလိုက်ရေရရှိပြီး၊၁၅ ဧကကို အဝီစိတွင်းမှ တစ်နှစ်ပါတ်လုံးစိုက် ပျိုးရေရရှိပြီး၊ အခြား ၄၀ ဧကမှာ ချောင်းမှ မိုးရာသီသာ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ ကျန်စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသောကြောငဝ့် သီးနှံ အထွက်နည်းသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်း ဝး ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း မျှ	မှ	ထိ			
ပဲစဉ်း ငုံ	၂၀၀	တင်း	၁၀	၃၀	၂၀	က ဆုန်/န ယုန်	ပြာ သို/တ ပို့တွဲ	မြငဝ့်	လတ်	
နှမ်း	၁၀၅	တင်း	၆	၁၀	၈	ဝါ ခေါင်/ တော် သ လင်း	နတ် တော်	မြငဝ့်	လတ်	
မိုး စပါး/	၄၅	တင်း	၈၀	၁၀၀	၉၀	ဝါ ခေါင်/	နတ် တော်/	လတ်	လတ်	

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
မိုးကြို စပါး						တပို့တွဲ	နယုန်			
မြေပဲ	၄၀	တင်း	၃၀	၅၀	၄၀	ကဆုန်/ တန်ဆောင်မုန်း	ဝါခေါင်/ တပေါင်း	မြင့်	လတ်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ပဲစဉ်းငုံ၊ မြေပဲ၊ စပါးနှင့် နှမ်းဖြစ်သည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၂၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး ကဆန်/နယုန်လတွင် စတင် စိုက်ပျိုးကာ ပြာသို/တပို့တွဲလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး ၃၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၂၀ တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ ၂၀ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးနည်းကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ နှမ်းစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၁၀၅ ဧက ရှိပြီး ဝါခေါင်/တော်သလင်းတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နတ်တော်လ တွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၆ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀ တင်း ထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၈တင်းနှုန်းထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်ကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စပါးစိုက်လယ် ၄၅ ဧက ရှိပြီး မိုးစပါးကို ဝါခေါင်မှ စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နတ်တော်လတွင်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းစပါးကို တပို့တွဲတွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး နယုန်လတွင်လည်းကောင်း ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုံးမှာ အနည်းဆုံး ၈၀ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀၀တင်းနှုန်းပျမ်းမျှ ၉၀ တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုံးသင့်တင့်သည်။ အကျိုး အမြတ်သင့်တင့်သည်။ မြေပဲ စိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၄၀ ဧက ရှိပြီး မိုးမြေပဲကို ကဆုန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဝါခေါင်လတွင်လည်းကောင်း၊ဆောင်းမြေပဲကို တန်ဆောင်မုန်းလတွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး တပေါင်းလတွင်လည်းကောင်း ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အနည်းဆုံး ၃၀ တင်းမှ အများဆုံး ၅၀ တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၄၀ တင်းနှုံထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ်ချက်မြင့်မားပြီး၊ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးနည်းကြောင့် အကျိုးအမြတ်သင့်တင့်ရုံသာရှိသည်။ နည်းပညာ ရရှိမှု အားနည်းပြီး၊သမရိုးကျမိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးနည်းကိုသာ ဆောင်ရွက်တတ်ပြီး၊ ထွန်စက်(၁)စီး နှင့်လက်တွန်းထွန်စက် (၁)စီးသာရှိ၍ ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးစက်ကိရိယာများ လက်လှမ်းမှီမှု/ လုံလောက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိသည့်အပြင် အချို့သောလယ်များမှာ မိုးတွင်းကာလ၌ ဧရာဝတီမြစ်ရေနှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ ရေဝင်သဖြင့် ရေလွှမ်းမိုးမှုခံရသည်။စိုက်ပျိုးရေ မှာလည်း လုံလောက်မှုမရှိဘဲ ၂၉ ဧကသာ ဆည်ရေရရှိသဖြင့် ၎င်းထက်ဆည်ရေပိုမိုရရှိပါက သို့မဟုတ် ချောင်း ရေမှ ရေလုံလောက်စွာတင်နိုင်ရန် ရေတင်စက်များပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါက သီးနှံအထွက်တိုးအောင် ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်။ပိုးမွှားအနေဖြင့် လယ်များတွင် ပျပိုး၊ရင်ဖြူများအများဆုံး ကျရောက် တတ်ပြီး၊ ကုန်းတောင်ယာများတွင် ထွားကောင်ပိုး၊ကျိုင်း၊ ကျင်ပိုးများကျရောက်ပြီး၊ မိရိုး ဖလာနည်း၊ ဓါတုဗေဒပိုးသတ်ဆေးများကို တွင်းငယ်မှဝယ်ယူ၍ အသုံးပြု ကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု			စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်	အဖွဲ့ပိုင်	ရွာပိုင်		

	ဦး ချင်း ပိုင်	အရေ အတွ က်	လယ် သမားဦ ၀းရေ	အရေအ တွက်	လယ်သ မား ဦးရေ	တောင်သူ အရေအတွက်	
ထွန်စက်	၁					၅၅	
လက်တွန်းထွန်စက်	၁						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၁						
ရေစုပ်စက်	၁၁						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	၆					၄၂	
အခြား	၇						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၁ စင်း ၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း။ ခြွေလှေ့စက် ၁ ခု၊ ရေစုပ်စက် ၁၁ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၆ ခု ၊ အခြားစက် ၇ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲခများမှာ ထွန်စက်ငှါးရပ်ခ တစ်နာရီ ၃၅၀၀၀နှင့်မြက်ဖြတ်စက်ငှားသုံးစွဲပါကတစ်ရက် ၅၀၀၀ (ဆီမပါ)ပေးချေရသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီသြဇာ)	မြေဆီသြဇာ အသင့်တင့်ရှိသည်။
ရေရင်းမြစ်	ညောင်ရင်းဆည်၊ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှရေရှိနိုင်သည့်အပြင် မြေအောက်ရေ တူးဖော်နိုင်သည် ။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	ကျေးရွာတွင် နွားချေးနှင့် လယ်ယာထွက် သီးနှံများ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများပေါ်များသည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	လက်လှမ်းမမှီပါ။ နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတလည်းမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်။သမအသင်း၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ငွေတိုးချေးသူတို့ထံမှ ချေးငွေရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	လက်လှမ်းမမှီပါ။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	မန္တလေး၊တကောင်း၊တွင်းငယ်ကျေးရွာ၊ဇရပ်ကွင်း၊၇ မိုင်၊ သပိတ်ကျင်း တို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးသုံး မြေဆီသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် လယ်ယာသုံးပစ္စည်း ကိရိယာများကို အလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်သည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	မန္တလေးမြို့သို့ တိုက်ရိုက်ရောင်းဝယ်နိုင်ခြင်း၊ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်ရွာ များမှ ပွဲစားများမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်းများရှိပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် တောင်သူများသည် မြေယာတိုးချဲ့နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းမရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေကို ညောင်ရင်းဆည်မှ ရေပေးမြောင်းများတိုးချဲ့၍ လက်ရှိ ထက်ပိုမို ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ရွှေဥဒေါင်းချောင်းမှ ရေတင်နိုင်ရန် ရေစုပ်စက်များ ပံ့ပိုး ပေးခြင်း၊အဝီစိတွင်းတူးဖော်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင် ပါက သီးနှံအထွက်တိုးနိုင်သည်။ကျေးရွာတွင် သဘာဝမြေသြဇာပြုလုပ်ရန် ကုန်ကြမ်းများဖြစ်သည့် ကျွဲချေး၊ နွားချေးနှင့်လယ်ယာထွက် စွန့်ပစ် အမှိုက်များ၊သစ်ရွက်၊မြက်များစွာရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အခွင့်အလမ်း ကောင်း များရှိသည် ။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မြေယာတိုးချဲ့ရန် ကျေးရွာနယ်နိမိတ်တွင် ပလက်မြေမရှိခြင်း။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေဆီသြဇာ သင့်တင့်သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ လုံလောက်စွာမရရှိခြင်းနှင့်အချိန်မီမရခြင်း။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီ နှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု မရှိကြပါ။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	ရေအရင်းမြစ်များရှိသော်လည်း ရေစုပ်စက်နှင့် မြစ်ရေ/ချောင်းရေတင် ၊ မြေအောက်ရေတူးဖော်စိုက်ပျိုးရန် ရင်းနှီးဆောင်ရွက်နိုင်မှုမရှိခြင်း။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေတိုးချဲ့နိုင်မှု မရှိ။စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်သည် ပုံစံ (၇) မြေယာ မှတ်ပုံတင်ရှိမှသာ ချေးငှားနိုင်ပြီး၊တောင်သူများအတွက် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊အချိန်မီမရရှိခြင်းနှင့် လယ်မြေ တစ်ဧကေ ၁၅၀၀၀၀ ချေးပေးသော်လည်း၊ကုန်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်သူများမှာတစ်ဧကေ ၂၀၀၀၀ သာချေးယူ ရရှိသဖြင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်များအား သင့်တင့်စွာချေးယူရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ တောင်သူအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများကို အချိန်မှီထည့်နိုင်ရန် နှစ်ရှည် ချေးငွေရရှိမည့် အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ သီးနှံစုံဘက်စုံရောဂါ ကာကွယ် နိုင်ရန်နှင့်သီးနှံ စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်(ပဲစင်းငုံ၊နှမ်း၊မြေပဲ၊စပါး၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံနှင့် သီးထပ် သီးညှပ်) စိုက်ပျိုးခြင်းများကို စနစ်တကျပြုလုပ်နိုင်ရန် နည်းပညာရရှိနိုင်သောဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရပါမည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၅၃	၂၁၆	လယ်ယာလုပ်ငန်းအသုံးပြုရန်
နို့စားနွား			
မြင်း			

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၁	၃	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူခြင်း
သိုး			
ဝက်	၂၇	၃၀	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူခြင်း
ကြက်	၁၆	၁၂၉	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူခြင်း
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၉၇ အိမ်ထောင်စု (၈၅.၈၄%) က တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၂၁၆ ကောင်၊ ဆိတ် ၃ ကောင်၊ ဝက် ၃၀ ကောင်နှင့် ကြက် ၁၂၉ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေမရှိခြင်း၊ကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး နည်းပညာမရရှိခြင်း၊ ချေးငွေအနေဖြင့် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှသာရရှိပြီး အခြားအဖွဲ့အစည်း များမှ ရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိခြင်း၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု နည်းပါးခြင်း၊ ဝက် ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု မရှိခြင်း။ တရုတ်မှောင်ခို ဈေးကွက်သို့ နွားတင်ပို့မှု မြင့်တက်သဖြင့် ခိုင်းနွားများ ယခင်ထက် နည်းပါးလာပြီး ၊ ဝယ်ယူရာတွင်လည်း အခက်အခဲများရှိခြင်းတို့ကြောင့် တိုးချဲ့ မွေးမြူမှု မရှိပါ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	လက်လှမ်းမှီမှုမရှိပါ။
ရေရရှိမှု	တိရစ္ဆာန်များတွက် နှစ်ပတ်လည်ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	ဒေသမျိုးရိုးဖြစ်သော်လည်း ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိပြီး မျိုးကောင်း သည်။
ချေးငွေ	လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	ကျွဲ၊နွား၊ဆိတ်၊ဝက်များအတွက် ကျေးရွာတွင် အစာရေစာပေါများသည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	လက်လှမ်းမမီပါ။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	တကောင်းဈေးတွင် ရောင်းချနိုင်သည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	အိမ်ခြံဝင်းများကျယ်သဖြင့် မွေးမြူနိုင်သည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ သီးနှံစိုက်ပျိုးချိန်တွင် ကျွဲ၊နွားများကို ကျေးရွာနယ်နိမိတ်ရှိ သစ်တောများတွင် လွှတ်ကျောင်း၍ရသည်။ကျေးရွာ၏အိမ်ခြံဝိုင်းများမှာ မြေနေရာလုံလောက်မှုရှိသည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မြေယာမဲ့များ၊တောင်သူငယ်များမှာ ကျေးရွာတွင် အစာရေစာ ပေါများခြင်း၊အိမ်ခြံမြေနေရာရှိခြင်း၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှ ငွေချေးနိုင်ခြင်းစသည့် အခွင့် အလမ်းများကြောင့် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဝင်ငွေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပါက သင့်တော်ပါမည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မွေးမြူရေးအတွက် သီးသန့် အတိုးနှုန်းသင့်တင့်သော အရင်းအနှီးရရှိရန်ခက်ခဲသည်။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်တိုင်း တိရစ္ဆာန်ရောဂါများကျရောက်မှုရှိပြီး ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိပါသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မွေးမြူရေးနည်းလမ်းများနှင့်ကာကွယ်ကုသရန် ဆရာဝန် သို့ တက်ကျွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ နည်းပါးသည်။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်နှင့်ပတ်သက်၍ အသိအမြင်နည်းပါးပြီး၊ လက်လှမ်း မီမှု မရှိကြပါ။တကောင်းတွင် အမဲ၊ဝက်အတွက် လိုင်စင်ရ ခုံရှိသော်လည်း တွင်ကျယ်စွာမလုပ်နိုင်ပေ။များများမဖြုန်း နိုင်သဖြင့် ၊ ခုံကလာဝယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ထံ မိမိတို့မှ သွားရောင်းပါက ဈေးအနှိမ်ခံရသည်။
အခြား	ကျွဲ၊နွားများရောင်းချရန် တရုတ်မှောင်ခိုဈေးကွက်ကို စောင့်ပြီးရောင်းချပါသည်။
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	ကျေးရွာအနီးငါးဖမ်းခွင့်ရရှိရန် ။
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	ငါးမွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ချေးငွေရရှိရန် ။
အခြား	အင်းလိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။တိရစ္ဆာန်ရောဂါ ဖြစ်ပွားနှုန်းများပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု နှစ်တိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွဲ၊နွားများသည် လေးဘက်နာ၊ စုံဆို့နာ၊ ပေါင်ပုပ်လက်ပုပ်၊ ဆီးချုပ်၊ဝမ်းချုပ်၊ ဝမ်းဖောတမ်းရောင်၊ လည်ချောင်းကွဲနာ၊ခွာနာလျှာနာ ရောဂါများဖြစ်ကြသည်။ဝက်များမှာ ဝက်နားရွက်ပြာရောဂါနှင့် ဖျားနာ ရောဂါများဖြစ်ကြသည်။မြို့နယ်တိ/ကုဦးစီးဌာနမှ ကာကွယ်ဆေးလာရောက်ထိုးခြင်း မရှိပေ။ ရွာတွင် သင်တန်းဆင်း

အခြေခံမွေးမြူရေးလုပ်သား ကြက်ခြေပြာ (၁)ဦးသာရှိပြီး၊ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန် လိုအပ်နေ သေးသည်။ တိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရန်အတွက် အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမမီပါ။ မှောင်ခိုဈေးကွက် ဆင်းပါမှသာ ကျွဲ၊နွားများကို အလွယ်တကူ ရောင်းချနိုင်ပြီး၊ဈေးကောင်း ပိုရကြ ပါသည်။ တကောင်း တွင် လိုင်စင်ရ အမဲဒိုင်၊ဝက်ဒိုင်များ ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့မှ လာရောက်ဝယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ သွားရောင်း လျှင် ထက်ဝက်ခန့်ဝ်သာဈေးရတတ်ကြပါသည်။ ဒိုင်သည် လုပ်ငန်း တွင်ကျယ်မှုနည်းပါးပြီး၊ များများ ဖြန့်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးအတွက် အခြေခံ မွေးမြူရေး ပညာများ လိုအပ်ပြီး၊ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်သားများရှိပါက ကျေးရွာအတွင်း ကာကွယ်ရေး လက်လှမ်းမီပြီး ပိုမိုမွေး မြူလာနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၃) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ**

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	**လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)**	**လုပ်ငန်း အရေအ တွက်**	**ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမ ားအရေ အတွက်**	**မိသားစုဝင် လုပ်အား**	**ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှငဝ့်် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၄		၆၃	လတ်(လမ်းခင်းလုပ်သား(၅၀)၊ ပန်းရံ(၆)ဦး၊လက်သမား (၇)ဦးရှိပြီး၊ ကျေးရွာ နေအိမ် ဆောက်ခြင်း အဆောက်အဦး ကြမ်းဆောက်ခြင်း၊ ပန်းရံ နောက်လိုက်အလုပ်ကြမ်း၊ လမ်းတံတားဆောက်ခြင်းများတွင် ဆောင်ရွက်ပြီး အလုပ် ပုံမှန် မရှိခြင်း၊အလုပ်ကြမ်း သမားများဖြစ်ခြင်း၊လုပ်အားခန ည်းခြင်းတို့ကြောင့်ဝ် မိသားစု ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်ဝ်တင့်ဝ်ရှိ သည်။
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်း ဝယ်ရေး	၁		၂	(နိမ့ဝ်) အိမ်ဆိုင်အသေးစားသာ ရောင်းချခြင်းဖြစ်ပြီး၊ရောင်း အားမှာ အသင့်ဝ်တင့်ဝ်သာရှိ၍ ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမ ားအရေ အတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှငဝ့်ဝ် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှငဝ့်ဝ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၁		၁	(နိမဝ့်ဝ်) ကျောင်းဆရာဝန်ထမ်းငယ်ဖြစ်ပြီး၊ ဝင်ငွေနည်းပါးသဖြငဝ့်ဝ်။
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ	၈		၁၆	(နိမဝ့်ဝ်) နေ့စားအလုပ်များသာ ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ရပြီး၊ပုံမှန် အလုပ်မရှိခြင်း၊ဝင်ငွေနိမဝ့်ဝ် ပါးခြင်း။
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၁၄**		**၈၂**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်မွေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းအနေဖြငဝ့်ဝ် လက်သမား၊ပန်းရံနှငဝ့်ဝ် ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၄)စုရှိပြီး၊ကျေးရွာတွင်းနှငဝ့်ဝ် အနီးအနားကျေးရွာများတွင် လိုက်လံလုပ်ကိုင်ခြင်း၊တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များတွင် လိုက်လံ လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောငဝ့်ဝ် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ မိသားစုဝင်အောင်အား (၆၃)ဦးခနဝ့်ဝ်မှာ အဆိုပါ ပန်းရံ၊လက်သမားနှငဝ့်ဝ်လမ်းခင်းလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ကြသည်။အရောင်းအဝယ်အိမ်ဆိုင် ဖွငဝ့်ဝ်ထားသူ (၁)ဦးသာရှိပြီး၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အိမ်ဆိုင် အဆငဝ့်ဝ်သာဖြစ်၍ ရပ်တည်နိုင်မှု နိမဝ့်ဝ်ပါးသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ အလုပ်မျိုးစုံအား နေ့စား လုပ်ကိုင်ကြရပြီး အလုပ်နှငဝ့်ဝ် ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းကြောငဝ့်ဝ် ရပ်တည်နိုင်မှု နိမဝ့်ဝ်ပါးကြသည်။ ဝန်ထမ်း(၁)ဦးရှိပြီး လစာတစ်ခုသာ ပုံမှန်ရရပြီး၊ဝန်ထမ်းငယ်အဆင့်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှု မှာလည်း နိမဝ့်ဝ်သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှငဝ့်ဝ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်း

ပညာသင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။ဒေသတွင် နှမ်းနှင့်ပဲမျိုးစုံထွက်ရှိသော်လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်း မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် အသေးစားကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများထူထောင်၍ အလုပ်အကိုင် ဖန်တီး ပေးသင့် သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နည်းပညာနှင့် အရင်း အနှီးရရှိနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက် ရှိသည်။	တွင်းငယ်ဈေး၊နှင့်မန္တလေးဈေးကွက်များသို့ ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက် ကုန်များ၊ ရွှေနှင့် သဲ၊ ကျောက် စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။
သယံဇာတများ ရှိသည်။	ရွှေ၊ ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံ စသည့်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံးသွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းရံ၊လက်သမား၊ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းခင်း စသည့် အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအနီးတွင် ရွှေကျောက်များထွက်ရှိပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်တူးဖော် ဆောင်ရွက်နိုင် သည်။တွင်းငယ်ဈေးနှင့် ၇ မိုင်ခန့်ကွာဝေးပြီး၊မန္တလေးဈေးကွက်သို့လည်း တိုက်ရိုက် တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲမျိုးစုံထွက်ရှိသဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ဆီစက်၊ ငါးပုံဆန်စက်၊ပဲမှုန့်/ကြာဇံစက်များ ထူထောင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းများရှိသည်။ကျေးရွာ ကုန်ထုတ်လမ်းအား ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ကျောက်ချောလမ်းခင်းနေသဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါက ရာသီမရွေးလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလွယ်ကူချောမွေ့ လာနိုင်မည်။ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ လမ်းခင်းစသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတက်မြောက်သူများရှိသဖြင့် ကျေးရွာ ၏ အခြေခံအဆောက်အဦးများအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူရနိုင်သည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ် နိုင်သော ဦးရေ (၆၀.၄%) ရှိပြီး၊၎င်းတို့မှ လူငယ်အမျိုးသမီး၊အမျိုးသားများအား လက်မှုလုပ်ငန်း၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း သံချည်/သံကွေး၊ဝပ်ရှော့၊ ကွန်ပျူတာ၊စက်ချုပ်၊လက်ယက္ကန်း၊ အလှပြင်နှင့်ဒီဇိုင်နာ၊ မုန့်မျိုးစုံ လုပ်နည်း) သင်တန်းများ အား တတ်ကျွမ်းရန် စိတ်ဝင်စားကြသဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုအပ်သည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခ များမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန် မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
	သော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင် များ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက် ရန် လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	ပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ကိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ဈေးကွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ဈေးကွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။
ရွှေ/ကျောက်ထွက်ရှိသော် လည်း ကုန်ချောထုတ်လုပ်ငန်း ကျွမ်း ကျင်မှု မရှိခြင်း။	ရွှေ/ကျောက် ထွက်သော်လည်းနားလည် တတ်ကျွမ်းမှု၊ ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်မှုမရှိကြပါ။ အကယ်၍ ပန်းတိမ် လုပ်ငန်း၊ ကျောက်မျက်သင်တန်းများသင်ကြားပြီး ကျွမ်းကျင် ပါ ကဝင်ငွေ တိုးလာနိုင်ပါသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း ၊ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ လမ်းခင်း တက်သူများရှိသော်လည်း ပြင်ပ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုအားနည်းခြင်း၊ စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲမျိုးစုံ ထွက်ရှိသော်လည်းအသေးစား ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိခြင်း၊အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် နှစ်ရှည် ဈေးငွေများ ရရှိရန် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊ ကျေးရွာအနီး၌ ရွှေနှင့်ကျောက် အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း နည်းပညာနှင့် နားလည်တတ်ကျွမ်းမှု အားနည်းခြင်း တို့ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၅၂	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-	၅၆	၂၆	၈၂	၅၆	၂၆	၈၂			
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-									
	၆ လ အထိ	-	၄၇	၂၃	၇၀	၄၇	၂၃	၇၀			
	၁၂ လ အထိ	-	၉	၃	၁၂	၉	၃	၁၂			
	၁၂ လ အထက်	-									

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက်အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနည်း ဆုံး တစ်ဦးရှိသောအိမ်ထောင်စုပေါင်း ၅၂ အိမ်ထောင်စု (၄၆%) ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သား ဦးရေသည်

အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၂၅.၄% (၈၂ ယောက်) ရှိသည်။ အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ဦးရေထက် ပိုများသည်ကို တွေ့ရ သည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၈၂
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ အားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၅၂	၄၆%	Â		
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်	၅	၄.၄%	-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၄၇	၄၁.၆%	-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၅၂ အိမ်ထောင်စု (၄၆%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု မြင့်သည်။ ငွေကို ဘဏ်မှပြန်ပို့သည့် အိမ်ထောင်စု ၅ စု ရှိပြီး၊လူကြုံဖြင့် လွှဲပို့သည့် အိမ်ထောင်စု ၄၇ စုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ အနေဖြင့် ရွာအရောက် Mobil ငွေလွှဲစနစ်များဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုမရှိသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တွင်းငယ်ဈေး (၈) မိုင် ၊ ဇရပ်ကွင်းဈေး(၂၄/၄) မိုင်	မန္တလေး (၉၅/၄)မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	လိုင်းကား၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်	လိုင်းကား၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	အခြေခံ စားသောက်ကုန်၊လူသုံးကုန်၊အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊	စားသောက်ကုန်၊လူသုံးကုန်၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊လယ်ယာသုံးပစ္စည်း၊ရွှေဆိုင်

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	**အနီးဆုံးဈေး**	**အကြီးစားဈေးကွက်**
	လယ်ယာသုံးပစ္စည်း၊ အပေါင်ဆိုင်	
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သင့်	ကောင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသားများသည် စားသောက်ကုန်နှင့်အခြေခံလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ လယ်ယာသုံးသွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရန် တွင်းငယ်ဈေးသို့ အသွားများကြပြီး အများအားဖြင့် ဆိုင်ကယ် ဖြင့် သွားကြသည်။ အဝတ်အထည်နှင့်အလှူအတန်းများအတွက် လိုအပ်ပါက ဇရပ်ကွင်းဈေးသို့အသွား များပါသည်။ ထုတ်ကုန်ပေါ်ချိန်တွင် ကျေးရွာအထိ လိုင်းကားအဝင်အထွက်ရှိပြီး၊ ထွက်ကုန်များကို မန္တလေးသို့သွား၍ရောင်းချ ကြပါသည်။ ကျေးရွာသားများသည် များသောအားဖြင့် မန္တလေးသို့ အသွား များကြပြီး ရောင်းဝယ်မှုပြုကြ ပါသည်။လမ်းခရီးဝေးသည်မှအပ ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှု ကောင်း ပါသည် ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	ပြား ၈၀	ရှိ	ပုံစံ ၇ ရှိမှချေး၍ရခြင်း။ စိုက်ပျိုးချိန် အချိန်မီ မရခြင်း။
အစိုးရဘဏ် (သမဝါ ယမ ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁ကျပ် ၅၀ပြား	မရှိ	ချေးငွေအကနဲ့အသတ် နှင့်သာရခြင်း။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	၁၂ လ	၆ ကျပ်	ရှိ	မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းထားရန်လိုခြင်း။
အပေါင်ဆိုင်(ပန်းထိမ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၄ ကျပ်	ရှိ	ရွှေအပေါင်ထားရန် လိုအပ်ခြင်း။
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သတ်မှတ် ချက် အတိုင်း	၆ ကျပ်	ရှိ	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်း၊ လူ တိုင်း မရနိုင်၊ အလုံအ လောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မ ရနိုင်ပါ။
အခြား (မြစ်မ်းရောင်စီမံကိန်း)	ချေးငွေ	၁၂လ	၁ ကျပ်	မရှိ	အကနဲ့အသတ်ဖြင့်သာ ရရှိခြင်း။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာသူ/သားများသည် အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊စားဝတ်နေရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် ငွေချေးကြကြောင်းတွေ့ရသည်။တောင်သူများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေရရှိပြီ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်၍ အတိုးနှုံးမှာ ပြား ၈၀ဖြစ်သည်။ ငွေချေးမည်ဆိုပါ ပုံစံ (၇)ရှိရန် လိုအပ်သည် ။ လယ်ယာတစ်ဧကလျှင် ၁၅၀၀၀၀ နှုန်း၊ကုန်းတောင်ယာတစ်ဧကလျှင် ၁၄၀၀၀၀ နှုန်းချေးပေးပြီး၊ ကိုင်း/ကျွန်းများအား တစ်ဧက ၂၀၀၀၀ နှုန်းချေးပေးသည် ။ကျေးရွာမှ ငွေချေးထားသည့် တောင်သူ (၃၀)ဦးရှိပြီး၊ ချေးငွေစုစုပေါင်းမှာ(၉၆၀၀၀၀) ဖြစ်သည်။ကျေးရွာတွင် သမအသင်း လည်းရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအား အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ၁၄၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့် အတိုးနှုန်း ၁ကျပ်၅၀ပြားနှုန်း ချေးငွေကာလမှာ ၆ လ ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စု (၅၀) သို့ ချေးငွေ(၇၀၀၀၀၀၀) ထုတ်ချေးပေးထားသည်။အပေါင်ပစ္စည်းတင်ပြရန်မလိုသော်လည်း အကနှင့် အသတ်ဖြင့်သာ ထုတ်ချေးခြင်းဖြစ်သည် ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၆-၁၇ မှ စတင်၍ မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပြီး ၊ အတိုးနှုန်း ၁ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ချေးငွေကာလ (၁၂)လဖြစ်ပြီး (၁၀/၁၆)လအထိ စိုက်ပျိုးရေး (၄၉)ဦး၊မွေးမြူရေး (၃၈)ဦး၊အရောင်းအဝယ် (၆)ဦးပေါင်း (၉၃)ဦးသို့ ငွေကျပ်(၃၀၅)သိန်းထုတ်ချေး ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။အပေါင်ပစ္စည်းတင်ပြရန်မလိုဘဲ အာမခံ နှစ်ဦးရှိရန်သာလိုသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူရကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာမှရွေးချယ်ထားသော်ကော်မတီ (၇)ဦးမှ စီမံခန့်ခွဲရခြင်းဖြစ်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ စံနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေး သင်တန်းများပို့ချပေးရန် လိုအပ်သည် ။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူမိတ်ဆွေ(သို့)ဆွေမျိုးများ ထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုံးမှာ ၆ ကျပ်ဖြစ်သည့်အပြင် တစ်လတစ်ကြိမ်ပေးဆပ်ပြီး၊မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများ၊ လှည်းနွားများ အပေါင်ထားရခြင်း၊ပန်းထိမ်းဆိုင်များမှ ချေးပါက ရွှေအပေါင်ထားရပြီး၊အတိုးနှုန်းမှာ ၄ကျပ် ဖြစ်သော ကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာ အခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်း သောကြောင့် ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	ဓါတုမြေသြဇာများစနစ်ကျမသုံးတက်ခြင်းသည် မြေဆီသြဇာ လျော့နည်းပြီး၊ မြေပျက်နိုင်သည်။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် ထိန်းသမ်းမှု အား နည်းသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	သီးနှံများပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက် ပါ က ဓါတုဆေးဝါးများ စနစ်တကျ မသုံးတတ်သဖြင့် လူ၊တိရစ္ဆာန်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်နိုင်သည်။
ရေရင်းမြစ်	လတ်	မြစ်ရေကြောင်းပြောင်းခြင်း/ချောင်းကောခြင်းများ ရှိခြင်း၊ရေမသန့်ရှင်းမှုများရှိခြင်း။
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ဘက်ထရီဖြင့် ရှော့တိုက် မှုများကြောင့်ရှားပါးလာခြင်း။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	စည်းကမ်းမဲ့ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်း ခြင်း

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
		ကြောင့်ရှားပါးလာခြင်း။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို သမရိုးကျ မိရိုးဖလာနည်းဖြင့်သာစိုက်ပျိုးကျပြီး မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရေးနည်းလမ်းများကို သိရှိမှုအားနည်းသဖြင့်မြေဆီသြဇာ အနေ ဖြင့် အသင့်တင့်သာရှိသည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်း စနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းပြောင်းခြင်း၊ ရွှေ့ဒေါင်းချောင်း တိမ်ကောမှုများရှိနေသဖြင့် အန္တရာယ် ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၁		၁	၀.၂၄%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၅	၁၁	၁၆	၃.၈၄%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃	၆	၉	၂.၁၆%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၈၁	၁၇၇	၃၅၈	၈၅.၈၅%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၁	၂၀	၃၁	၇.၄၃%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ				
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂		၂	၀.၄၈%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၂၀၃**	**၂၁၄**	**၄၁၇**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာ မတတ်သူ ၁ ဦး (၀.၂၄%) ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (၁၆)ဦး(၃.၈၄%)နှင့် မူလတန်းပညာ မပြီးဆုံးသူ ၉ ဦး (၂.၁၆%) စုစုပေါင်း ၆.၂၄% သည်သာ အခြေခံ ပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှုမရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ (၁၇ ဦး) ၄.၁ % ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာ တတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေနှင့် အမျိုးသမီးအရေအတွက် ကွာခြားမှုများစွာ မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီး များမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျေးရွာအနေဖြင့် အများအားဖြင့် မူလတန်းပညာအထိ သင်ကြားကြပြီး အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို အခြားကျေးရွာသို့ သွားရောက်သင်ကြားရာတွင် ကျောင်းစရိတ်ကုန်ကျမှုမြင့်မားခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကွာဝေး ခြင်း နှင့်လုံခြုံမှုမရှိခြင်းများကြောင့် နည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၃၉	၃၉	၇၈	၁၂၃.၈၁ %
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၇	၂၅	၄၂	၅၉.၁၅%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၂	၄	၆	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ		၁	၁	

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၆၃ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၇၈ ယောက်၊ ၁၂၃.၈၁% အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် များနေရခြင်းမှာ KG တန်းတိုးလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၇၁ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ ကျောင်းတက်နေသူ၄၂ ဦး (၅၉.၁၅%) သာ ရှိသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို ကျောင်းသား/သူ အများစုမှာ စမ္ပါယ်နဂိုရ်ကျေးရွာနှင့် ဇရာဝတီမြစ်တစ်ဘက်ကမ်းရှိ မလယ် ကျေးရွာ များသို့ ကျောင်းတက် လေ့ရှိသည်။ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲသောမိသားစုများသည် မိသားစု စားဝတ် နေရေးအတွက် အချိန်ပေး၍ ကျောင်းအကြိုအပို့မလုပ်နိုင်ခြင်း၊မိဘလယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကျွဲ၊နွားကျောင်းခြင်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေကြပြီး မူလတန်းအဆင့်ထိသာ ပညာ သင်ကြားမှုများသည်။ အထက်တန်းတက်ရောက်နေသူ ကျား(၂)ဦး၊မ(၄)ဦးရှိပြီး၊ တက္ကသိုလ် တက် ရောက်နေသူ မ ၁ ဦးသာရှိ သည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ကျေးရွာအတွင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်					
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၅၀’×၃၀’×၁၁’အဆောင်(၁) ဆောင်။ ၅၀’×၃၀’×၁၁’အဆောင်(၁) ဆောင် ။ (ယခင်အဟောင်းဖျက်ဆောက်)					
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ကျောင်းပရိဘောဂနှင့် ယင်လုံအိမ်သာ လုံလောက် မှုမရှိ။					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	ရှိ။(ဆန်ပြုပ်၊ကိတ်မုန့်၊ဘီစကစ်၊ ပဲလမုန့်) (၄)ကြိမ်					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၃	၃	၆			
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ ရှိ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၅၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ပေ၊ အမြင့် ၁၁ ပေ၊ သွပ်မိုး၊ ထရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင် ၂ ဆောင်ရှိသည်။ (၁)ဆောင်မှာ ၂၀၁၂ လျောင် သင့်မှုကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးခဲ့သည့် အဆောင် ဖြစ်ပြီး၊ကျေးရွာမှ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုးစနစ်ဖြင့် ပြန်လည် တည်ဆောက်နေရာ မပြီးသေးသဖြင့် လက်ရှိ(၁)ဆောင်ထဲနှင့်သာ စာသင်နေရပြီး၊ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း

တွေ့ရသည်။စာသင်ကျောင်းအခြေအနေမှာ သင့်ရုံသာရှိပြီး၊ ကျောင်းအကျယ် အဝန်း လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးအခြေအနေမှာ လုံခြုံမှုမရှိဘဲ ခတ်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျောင်းမှာ ငလျင်ဒဏ်သင့်မှုကြောင့် နေရာရွှေ့ပြောင်း တည်ဆောက် ထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် ကျောင်းပရိဘောဂနှင့်ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာလည်း လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်လုံ အိမ်သာမှာ ဆရာနှင့်ကျောင်းသားအားလုံးအတွက် (၁)လုံးသာရှိသည်။ ကျောင်းသောက်ရေတွင်း သီးခြင်းမရှိဘဲ လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရသည် ။သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာ အရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ ဦး၊ မ ၃ ဦးနှင့် စုစုပေါင်း ၆ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်း အာဟာရတိုက်ကျွေးမှုရှိသော်လည်း ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ် မရှိပါ ။

(၂.၇.၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၆ ဦး (က ၃ + မ ၃) ကျေးရွာခန့် - ဦး။
တပည့် - ဆရာ အချိုး	မူလတန်း ၁၃/၁ ရှိသည်။
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ။အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းတွင်မြင့်မားသည်။
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	မိဘဆရာအသင်း ရှိသော်လည်းစိတ်ပါဝင်စားမှုအားနည်းပြီး သာမန်လုပ်ငန်းများမှအပ ထူးထူးခြားခြားဆောင်ရွက်မှု မရှိပါ။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၁၃: ၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုလည်းရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိကြပါ။ မူလတန်းအပညာအတွက် အခက်အခဲမရှိသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းတက်ရန် ခက်ခဲမှုရှိသည် ။မိဘဆရာ အသင်းရှိသော်လည်း သာမန်လုပ်ငန်းများမှအပ ထူးထူးခြားခြား ဆောင်ရွက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

စဉ်	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု**			**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
		မြင့်	**နိမ့်**	**မရှိ**	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		Â		ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲကြခြင်း။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		Â		ခြင်ပေါက်ဖွားမှုနည်းပါးခြင်း။ရေတင်ရေဝပ်မှုများအား အမြဲပြင်ဆင်ခြင်း။
၃	ငှက်ဖျား		Â		ငှက်ဖျားအသိပညာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဆရာဝန်အသင်း၏ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်သားရှိခြင်း။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ		Â		
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			Â	
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးအ

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
					ဆောင်များ အတူသုံးရာမှ ကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ များ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေး ဝါး အလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ်မလွှဲမရှောင် စားသုံး နေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအား နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်း ကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှုလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရော ဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြ ရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာ များကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံ့များ ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊

သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြငဲ့ှသည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှုလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှငဲ့ှ ထိတွေ့ရာမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသား များဖြစ် သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Â		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်းကြောငဲ့ှဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		ကာကွယ်ဆေးထိုးဆေးသောက်မှန်ခြင်း။
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		ကာကွယ်ဆေးထိုးဆေးသောက်မှန်ခြင်း။
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		ကာကွယ်ဆေးထိုးဆေးသောက်မှန်ခြင်း။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		ကာကွယ်ဆေးထိုးဆေးသောက်မှန်ခြင်း။
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Â		ဘီပိုး/စီပိုးကာကွယ်ဆေးအား ကျန်းမာရေးမှူးမှ တစ်ဆငဲ့ှစုပေါင်းဆေးထိုးကြသည်။
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြငဲ့ှ၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Â		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Â	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုရှိ သော် လည်း အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်တော့မရှိပါ။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန			ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	တွင်းငယ် (၈)မိုင်	လုံလောက်မှု ရှိသည်။	ဆရာဝန် - လ/ထ - ၁ဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု -၁ ဦး	လုံလောက်မှုရှိသည်။	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
			သားဖွားဆရာမ -၃ဦး အရံသားဖွား ဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်- ကျန်းမာရေး လုပ်သား-၁ ဦး		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	သပိတ် ကျင်း		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	မရှိ		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (၅) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၈၁၆) အတွက် သားဖွါးဆရာမ နှစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ စမွါယ်နဂိုရ် ကျေးရွာတွင်(၁)ဦးနှင့် အုန်းပိုင်ကျေးရွာတွင်(၁)ဦး ခန့်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေအရ အရေးပေါ်ကိစ္စများတွင် ခက်ခဲသည်။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိဘဲ အိမ်ဆိုင် တွင်သာ အချို့သောဆေးအနည်းငယ် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါး ပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက(၈) မိုင်ကွာဝေးသည့် တွင်းငယ်တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ တင်ပို့ရသည်။ အရေးပေါ်လူနာတင်ကားလည်းမရှိသဖြင့် မိမိအစီအစဉ် လှည်း/ဆိုင်ကယ်များဖြင့်သာ ပို့ ဆောင် ကြရသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/အ ဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၃			Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၇	ကောင်း	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၅	ကောင်း	Â	Â	Â	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း	၁	ကောင်း		Â	Â	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
အခြား	၁					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း လက်တူးတွင်း (၃) တွင်း၊ စက်တွင်း (၇)တွင်း ၊ တုံကင်တွင်း (၅)တွင်း ပေါင်း (၁၅)တွင်းရှိသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေ လုံလောက်သော်လည်း ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်ထားမှုမရှိသောကြောင့် သောက်သုံးရန်သင့်မသင့် စိစစ်ရန် လိုအပ်သည်။ ရွှေဥဒေါင်းချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းရေ ခမ်းပြီး၊သန့်စင်မှုလည်း အားနည်းသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၆၅	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၈	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၄၀	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းနှင့်ရေဝင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၁၁၃	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၁၃ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၆၅ လုံး(၅၇.၅%)သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၈ အိမ်မှာ ကျင်းအိမ်သာနှင့်(၄၀)အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြု လေ့ရှိ ကြသည်။ တောထိုင်အသုံးပြုသူများမှာ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းနှင့် ချောင်းရေ ဝင်ရောက်ခြင်း တို့ ကြောင့်ဖြစ်သည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

စဉ်	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မတန်းတူ မရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	Â		မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည့် မြစ်မ်းရောင်ကော်မတီ၊ကြက်ခြေနီအသင်းများတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှု အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်း ပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုး သားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော် လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ အများစုမှာ အမျိုး သမီးများ ကို မူလတန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ဘွဲ့ရအမျိုးသား(၂)ဦးရှိပြီး၊တက္ကသိုလ်တက်နေသူ အမျိုးသမီး (၁)ဦးရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုး သမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုး သမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုး သမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ်ပ တ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၄၆	Â		၀/၁ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း	၂	ကောင်း	၂၀၁၅		Â	၃/၂မိုင်(ခင်းဆဲ)
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၄၆	Â		၁ မိုင်
အခြား	၁	ဆိုး	၁၉၄၆	Â		၀/၃ မိုင်

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်းမှာ (၃/၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကျေးလက်ဦးစီးမှ ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်းဆောင်ရွက်လက်ရှိရာ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျောက် ချောလမ်း(၂/၃)မိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးမည်ဖြစ်ပြီး၊ကျန်(၀/၇)မိုင်အား ၂၀၁၇တွင်ဆောင်ရွက်ရန် လျာထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ စုစုပေါင်း (၀/၁) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသား လမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန်ခက်ခဲသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း		၁ / ၂		A
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာမှ ၂ ဖာလုံအကွာအဝေးတွင် ဧရာဝတီမြစ်စီးဆင်းနေပြီး၊၎င်းမှ သပိတ်ကျင်းမြို့နှင့် မြစ်ကမ်းဘေးရွာများသို့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေကြောင်းဖြင့် စက်လှေ အသုံးပြု သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာမှ ရေကြောင်းကို သပိတ်ကျင်းမြို့သို့ ကုန်ဝယ်ရန်နှင့် မလယ်ကျေးရွာသို့ ကျောင်းသား/သူများပို့ရန် စက်လှေဖြင့် တစ်နေ့ (၂) ကြိမ် အဓိက အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက် လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွား လှည်း
အရေအတွက်	၁		၂	၄၈	၈			၃၃

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ (၁)စီး၊ ထော်လာဂျီ (၈) စီး၊ စက်ဘီး ၂ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၄၈စင်း၊ နွားလှည်း ၃၃ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၄	သင့်။	စာဖတ်နှင့် ညဖက်မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင်သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါက အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၉	သင့်။	ကုန်ကျစရိတ်များသည်။
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၁၀၀		ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက် ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြု ကြ သည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ ၄ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး အသုံးပြုသူ ၉ အိမ်နှင့် ကျန် ၁၀၀ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်း တိုင်မီးကို အသုံးပြုကြ သည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၄၈	၄	၄	၃	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်ထောင်စု(၄၂.၅%)တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၄၈) လုံး၊ ရေဒီယို ၄ လုံး၊ တီဗွီ ၄ လုံး၊ စလောင်း ၃ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီး အသုံးပြု နိုင်သူများသာ ဂြိုလ်တုစလောင်းကို အချိန်မရွေးကြည့်နိုင်ကြသော်လည်း ဒီဇယ်အင်ဂျင်ဖြင့် အခကြေး ငွေပေး ကြည့်သူများမှာ တစ်ရက်လျှင် ၃ နာရီသာ ကြည့်ရှု နိုင်ကြသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးခြားမရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း လည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ တီဗွီကြည့်ခြင်း၊ ဖုန်းဖြင့်သီချင်းနားထောင်ခြင်းများသာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ မိသားစု ဝမ်းစာ အတွက် အခြားဒေသသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကျေးရွာ လူမှုရေး လုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစားနှင့် အား ကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်လည်းမရှိပါ။ လူငယ် များမှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြု ကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	၀/၃ မိုင်အကွာ စမွါယ်နဂိုရ်တွင် တယ်လီနောတိုင်နှင့်မလယ် ကျေးရွာတွင် အော်ရီဒူး၊အမ်ပီတီတိုင်များရှိသဖြင့် ဆက်သွယ်ရေး လက်လှမ်းမီမှုရှိသည်။

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	၈မိုင်အကွာတွင်ငယ်ရွာတွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကိုချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်း အရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင် သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက ၈ မိုင်၊အကွာအဝေးရှိ ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်း နည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	သာမာန်	မရှိ

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟနဝ့်အတား နှငဝ့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမညဝ့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြငဝ့် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင် သညဝ့် အလေ့အထနှငဝ့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရ ခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သ ညဝ့်အတိုင်းလိုက်နာသ ညဝ့်အကျငဝ့်ပါနေခြင်း ။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရ ည်ရှိကြောင်းသတိမ ပြုမိ ကြခြင်း။ လူ့စွမ်းရည်အပြညဝ့်အဝ အသုံးချခွငဝ့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြငဝ့်စေသည ဝ့်အခွငဝ့်အလမ်းများမ ရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအ ခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ် ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှငဝ့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့ စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမ ပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏ အစွမ်း အစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှငဝ့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွငဝ့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှငဝ့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချ မှတ်မှု၊ သတင်းအချက် အလက်ဖြနဝ့်ဝေမှု၊ ပေါင်း စပ်ညှိနိုင်းမှုစနစ် များပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ</u>** **<u>စွမ်းရည် မြှငဝ့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှငဝ့်အ ခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီမျာ းစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်းစာရင်းနှငဝ့် မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်း ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊စာရင်းသင်တန်း လေ့လာရေးခရီး အခြား
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှု မရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ <u>ညောင်ရင်းဆည်မှ</u> <u>ဆည်ရေရရှိမှုဧကေ</u> <u>နည်းပါးခြင်း။</u> ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝီစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	<u>လက်ရှိဆည်မြောင်း</u> <u>ရှိနေခြင်း။</u> ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြ စ် အလုံအ လောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှငဝ့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ် ယူရန် ဒေ သအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနနှငဝ့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှငဝ့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှငဝ့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ နည်းပညာ အကူ အညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှငဝ့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** ဆည်ရေပေးမြောင်းတိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်ခြင်း စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း မြစ်ရေ/ချောင်းရေတင်စီမံကိန်းရေစု ပ်စက်ဖြငဝ့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံးန ည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ် းရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရ န်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ်	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှငဝ့် အဆက်အသွယ်	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှငဝ့်	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>** မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ

		အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ် မျိုးတည်းအတွက်သာငွေချေးခြင်း၊ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှုအားနည်းသည်။	ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင်ပေးခြင်း
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုးရွားစွာကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန်ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်းရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ်ဘိုကာရှီ စသည်) သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်

						လှစ်ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃။	**မွေးမြူရေးကဏ္ဍ**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီး မပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြင်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦ းစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချ ထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထု ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက်မှု ရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုးမှုစ နစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ်ပွါ းမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနဓါတ်ခွဲခန်း များ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ချဲ့ခြင်း ပျားမွေးမြူရေး အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့် မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရောဂါ များကျရောက်တတ် ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံကိန်း** တိမွေးကု သင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း
၄။	**စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအ တွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟု	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွ က် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၆၀.၄%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းစီမံခ န့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်း များသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊	**၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း** သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးပုံဆန်စက်/

	တ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်းလုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီး အားနည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာမရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင်ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ် အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	ပဲမှုန့်/ကြာဇံစက်ထူ ထောင်ခြင်း ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် (၆၀.၄) ရာခိုင်နှုန်း ရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	**<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီ မံကိန်း</u>** စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင် တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ဖန်စီထိုးသင်တန်း လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်း သင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း ပန်းဘဲသင်တန်း

	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစန စ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလ တိုချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလို အပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း** နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူ ထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**ပညာရေးကဏ္ဍ**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက်စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင် ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထာ းရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ရှားဆောင်ရွက် မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိ တ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	**၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း** ဆောက်လုပ်ဆဲကျောင်းဆောင် ပြီးစီးအောင် ပြီးစီးအောင် တည်ဆောက်ပေးခြင်း။ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက်လေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့်အခြေအနေမရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ် ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း
	ကျောင်းသားများအားက စားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်း သည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံ လုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ သည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့် တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း၊ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း
	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန်	မူကြိုအရွယ်ကလေး ငယ်များအတွက် မူကြို	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များ စွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊

	အခက်အခဲရှိသည်။	ကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။		ပညာပေးအစီအစဉ်မရှိ။	ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	ကလေးငယ်များအာဟာ ရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၆	**ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင် ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင် များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ ထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီ မံကိန်း</u>** အရံသားဖွါးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း
၇	**ရေနှင့်ဝှဝ် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှု မရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမ ရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ် ပါ က သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေသန့်ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း

		လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	များရှိသည်။			
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာ ရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပို့ပို ့ခြင်း၊	<u>**၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး**</u> အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာ ကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီး ရေးသင်တန်း အမျိုးသမီ ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာ အုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်း ကျင် အဆင့်မြင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူ မှု သင်ကြားပေးခြင်း
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအ စဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှု ရေးလှုပ်ရှားမှု အား နည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံ ကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီ ချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ် များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာ စေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း

						ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့်အ ားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့်် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းန ငှ့်် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှငှ့်် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောငှ့််အာ းကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ များကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့််ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှငှ့်် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောငှ့်် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စ ည်များနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှငှ့်် အား ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆ င့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	<u>**ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ**</u>					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချ ဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့််စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင် စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့််် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့််် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	<u>**၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံ ကိန်း**</u> ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ရေ ကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောငှ့်် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ ။	လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှငှ့်် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	<u>**၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း**</u> ကျေးရွာမီးလင်းရေး ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှငဝ့်် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သ	မီးဘေးအန္တရာယ် အ ချိန်မရွေးကျရောက်	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်းနား	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ြ ြုလုပ်ခြင်း	<u>**၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း**</u>

	ည်။	နိုင်သည်။	လည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။			မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲ မီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ကျေးရွာမြေနေရာ ဆုံး ရှုံးခြင်း	မြစ်ဘေးကမ်းပါးပြို ခြင်းနှင့်ရေတိုက်စား ခြင်း	ရေကြောင်းလွှဲရန်	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	ရေကာတာဆောက်လုပ်ခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခ ဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	သစ်တောများပြုန်း တီးလာခြင်း သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်မျာ း ရှားပါးလာ ခြင်း သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်မျာ း ရှားပါးလာ ခြင်း	သစ်ခိုးထုတ်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းမဲ့ထင်းခုတ် ခြင်း၊မီးသွေးဖုတ်ခြင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်နှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို စည်းကမ်းမရှိ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ပြည်ပ သို့ ရောင်းချခြင်း	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် တိ ကျစွာ အရေးယူဆောင် ရွက်ခြင်း	ဥပဒေကိုတိကျစွာ အရေးယူမှု မရှိခြင်း လာဒ်ပေးလာဒ်ယူရှိခြင်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွါးလွန်ကဲခြင်း အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု အား နည်းခြင်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း ပါးခြင်း	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဋ္ဌာန်းပြီး တိကျစွာ အရေးယူရန် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း ရန်	လူထုထင်းစိုက်ခင်းထူ ထောင်ခြင်း ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ ထောင်ခြင်း ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း
	မူဝါဒများ					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်း များ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက် ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်း ဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန်
	ကျေးရွာတွင် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	သစ်တောမြေနှင့်ဆက်စ ပ်နေပြီး၊မြေတိုးချဲ့နိုင်ခြင်း မရှိခြင်း။	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေ ရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာဥ ပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ ခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေထုတ် ပေးရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်	စိုက်ပျိုးချိန်အမီမရခြင်း ပုံစံ ၇ ရရှိမှသာ ချေးခြင်း၊	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်ရှိခြင်း။	စိုက်ပျိုးချိန်အမီ ထုတ်ယူရရှိ အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရာတွင်	စိုက်ပျိုးရေး၊မြေစာရင်း၊ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေး	စိုက်ပျိုးချိန်အမီရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်

	သာမှုမရှိခြင်း၊မြေအမျိုးအစားအလိုက်ထုတ်ပေးရာတွင် ညီမျှမှုမရှိခြင်း	လယ်/ယာ-၁၅၀၀၀၀ (ဧက) ကုန်းတောင်ယာ-၁၄၀၀၀၀(ဧက) ကိုင်းကျွန်း–၂၀၀၀၀ (ဧက)		အားနည်းခြင်း။ပုံစံ ၇ ရရှိ အောင်ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲခြင်း။မြေအမျိုးအစားအလိုက်ထုတ်ပေးငွေအား သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ မရရှိခြင်း။	ဘဏ်၊မြို့နယ်လယ်/စီကော်မတီများနှင့်ချိတ်ဆက်တင်ပြပေးခြင်း	မြေအမျိုးအစားအလိုက်သင့်တင့်သည့်နှုန်းရရှိအောင် ထုတ်ချေးပေးရန်
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များရောင်းချရာတွင်တောင်သူများအရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှအလေးတင်းတောင်းမမှန်ကြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက်ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့်အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေးအစိုးရမှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ရွှေနှင့် ကျောက်မျက်များထွက်ရှိသော်လည်းဒေသခံ ရွာသူ/သား များအနေဖြင့်အကျိုးခံစားခွင့်မရရှိ ကြပါ။	ဒေ သခံများမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်းတရားဝင်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရခြင်းမဟုတ်ခြင်း။	ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားသည်။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပ ဒေကိုဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွှေလုပ်ကွက်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေး ဆွဲပေး ရန်လိုအပ်သည်။	ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကိုဥပဒေအရတရားဝင်လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။
	ဧရာဝတီမြစ်ရေနှင့်ရွှေဥဒေါင်းချောင်းရေတိုက်စားမှုကြောင့်၏သုသာန်မြေမှာကျဉ်းမြောင်းလာသဖြင့်အသစ်ချပေးရန်လိုအပ်ခြင်း။	ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားရာတွင်သက်ဆိုင်ရာဌာနများ အနေဖြင့်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ ဝန်ဆောင်မှုအားနည်းသည်။	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မှတဆင့် တင်ပြရန်။	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့်ဗဟုသုတ နည်းပါးသည်။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ အစိုးရဌာနများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအားနည်းသည်။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော် သို့တင်ပြရန်။	သုသာန်မြေအသစ်သတ်မှတ်ချထားပေးရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်းကျား/မနေ့စားလုပ်အားခတန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှုအနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေအားနည်းသည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော် သို့တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့်ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာဘီယာဆိုင်၊လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိန်မတော်	လူငယ်များအနေဖြင့်အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊)စသည်တို့ကိုများစွာစိတ်ဝင်စား	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သုလိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါ က အချိန်မရွေးအလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

	သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိသည်	သော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစကိုင်းနက်ကသာပြသခွင့်ရကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှပြသပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့်ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။			ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	